

Tog tog i van en...

**NAVAP T'AĀMAG NON IGE TO M̄OTLAP
LEPNŌ BAŅKIS ~ VANUATU**

*ino **Alex François**, nage ta Franis en,
no mēvēl tiwag, tō nok yap sey galsi*

*ba ignik **Sawako François** kē mototgal qēt van aē*

2003

Toy goy tusu bah en

Lemtap nēwē hiy kimi del.

Ino Alex, a no notogtog taval mayam mi kimi en. Nalonmi wun nemyen lepgetō boyobem vōyō mey a mal kalō tō anēyēh en (lēte 2000): vitwag nahan "Gēn yapyap timigēn", vitwag nahan "Bulsal, dam galsi no lēklek". Ba noyobem vōyō nen e, kamyō Edgar Howard to Mōtlap mēdēmsas mahgemamyō ēwē tō nakaka nan, so kē so nimtuw galsi van lagatgat nongēn.

Itōk, ba yōs tō gōskē, nēdēmdēm mino kē musutegha. Veg a lēte 1998, a nok togtog totyeg me hiy kimi lepnō Tamtam en, velqōñ nok tatal lepnō vivitwag (togoy ēwē Avay, veg kēy mityēn magaysēn no me), nok vanvan lēm vivitwag, ba nok vēvēhge ige van so kēy tēdēmsas te vap t'añag vēh so kēy vap me hiy no, nok leplep nalñay? Mēy nen e, ige mādeg a namādeg memyōs goy me, ige tamatmayge, ige magmagtō, ige lililwo, ige susu yatkelgi se... No memlaklak aē a nilwo, veg no met so ikimi to Mōtlap en, nalonmi nemyen galsi lapgetō bavap t'añag namun ige yatqutqumi a kēy mavap tabatbay me, dēn me qiyig agōh. Nok vēwē kimi aē a nēkēkēn.

Ba nethap a so ōyēh, ige nētnētēmey to Mōtlap kēy dēmdēm veteg navap t'añag geh nōk e tō kē niqlēñ magaysēn qēt den namyam. Tō namyōs mino, so nok so tapēva lok qiyig van hiy kimi nololmeyēn liwo mey a kimi melep tō me hiy no. Ba ēwē so nahyo nan namādeg den nōbōk vitwag, ikē del wun kē nilep nōbōk soñwul nowmat! Tō haytēyēh so nok so vėl yakyak navap t'añag suvinhi ēwē, so galeg nañe bōk bavap to Mōtlap; bah en,

tege ōyēh geh qele nōk e, so wo kimi wo ak sewsew no aē, no tiqyo qiseñ nōbōk vōyōnegi nan lok se.

Tō, lelo yobem su kē en, no mōmōk hay navap t'añag soñwul (ōl kē so navap t'añag, si so nakaka t'añag). Nok vasem vēglal qēt kē hōw antan nōk, a so:

- Wō iyē mavap tō me, a nok lep nalñan?*
- Wō kē nage telepnō ave?*
- Nakaka nan, wō nahan nahap? Nahan yē ōk?*
- Bastō, nok vasem naba ne yobem nan lelo bōk agōh.*

† Taitus Lōlō	Lahlap	Iqet nitiñ namyam	1
† William Hagēt	Alkon	Iqet motot nonon siok	5
Moses Meywēlgen	Lahlap	Nabago	11
Charley Wēsle	Lahlap	Qētlas	17
† Robertson Apēt	Lahlap	Yoymal	25
† Hansel	Mañgo	Yoge bulsal	31
Moses Meywēlgen	Lahlap	Romanmañan	37
Richard Wōris	Qēgmagde	Ēntēn Wētamat	41
Woklo Wongyuy	Toglag	Tiñielo	55
Alfred Lobu	Aya	Noqo kuykuy te Yō	63

Velqōñ, namwumwu namuk ikē bavap to Mōtlap vėlēs. En tō kē, no moyoñteg galsi bah nakasēt mino en, tō nok yap goy nohohole nan; tō nok taghiy mōleg galsi, tō qiseñ, tō nibah. Bastō ignik Sawako, nage ti Sapan en, kē mayapyap nototgal geh

agōh, mey a neplakas a nēlēnas lēs; bastō, intik Yugo Womtelo, kē memyiñ te mun, a so kē niyoñyoñteg navap t'añag nan, ba kē nisēsē kē aē. Nok so vēwē se ige welan mino a LACITO, veg kēy memyiñ te muy no bamañya. Kemem tog tō gōh taval mayam den kimi en, ba nethap, kemem vesveshiy vege nēvēnami. Kem dēm van so kimi temlaklak vēh busu tapēva namunmem agōh.

Namyōs mino se, so nōbōk gōh, kē temyiñ se vēh gēn so vatvatne nitiy metehal bayapyap galsi navap to Motlap: namanig nan, so ige vatvatgo liskul kēy so vatvatgo ige nētnētmeiy aē. Ba ige lililwo se, kēy so vataptah mādeg e namnan se. Veg nitiy kastom to Motlap anen!

So wo kimi nemyōs wo yapyap lok me nēlētes, so vēhge no bahapqiyig vitwag, si so boel magaysēn no, si so ak sewsew no, atmi vētleg tog me a lepnō geh gēn:

Alex FRANÇOIS
LACITO-CNRS
7 rue Guy Môquet
94801 Villejuif
FRANCE
email (francois@vjf.cnrs.fr)

Sōwlē. No natam kimi. Añqōñ nēwē hiy kimi del.

Ino, Alex.

Me gōh Paris (Franis), lōwōl March 2003.

TOKSAVE LONG BISLAMA

Smol buk ia, blong wanem? Insaed long buk ia, mi stap putum wanples samfela kastom stori blong **Motalava**, wan smol aelan long Bankis, TorBa provens, Vanuatu.

Ol storian ia evriwan, mi bin rikodem taem mi stap long Vanuatu, long yia 1998. Long taem ia, ating mi harem 100 difren kastom stori we ol pipol blong Motalava ol i stap taltalem long mi; be blong mekem buk ia i no bigwan tumas, mi mas jusumaot 10 nomo fastaem. Olsem ia mi bin jusum olgeta storian we i naes blong harem, mo oli stret long kastom, mo oli stap soemaot nambawan lanwis mo kalja blong Motalava. Mi hop se samtaem, sipos yufala i laekem, bae mi save mekem narafala buk olsem hemia, wetem niufala storian bakegen.

Buk ia i gat lanwis **Mwotlap** nomo, i nogat Bislama o Inglis o Franis. Mi mekem olsem ia blong ol pikinini blong Motalava oli lanem gut lanwis blong olgeta fastaem, we oli no stap transletem i kam long wan narafala lanwis blong ovasi. Olsem ia, buk ia yumi save yusum long skul, blong lanem gut kastom blong ol bubu blong bifo.

Wok blong mi, mi stap lanem ol difren lanwis blong Vanuatu. Mi raetem finis sam diksonari, sam buk blong kastom stori. Mi stap mekem ol buk ia, blong ol manples blong Vanuatu oli save holem taet lanwis mo kastom blong bifo. Woman blong mi Sawako hem i helpem mi blong mekem buk ia, hem i droem pija we i kalakala we i naes.

Sipos yufala i wantem raet i kam long mi, yufala i traem sendem nomo mesej long adres we i stap long pej ia, bae mi glad long hem.

Tankyu tumas blong ridim.

Alex FRANÇOIS, Paris (Franis).

Iqet nitiñ namyam

Taitus Lōlō – Lahlap

Tog tog i van en, ige ta Bañkis kē en, aṃag en. Kēy et ēglal te nele, kēy et ēglal te so Ġot ave; ba kēy nēglal vēlēš a so Ġot nonoy a Iqet. Tō so Iqet en, ikē noĠot nonoy.

Ba Iqet en, kē mitiñ a napnō del me Bañkis kē. Veg ige metet van hiy a so ikē noĠot non ige ta Bañkis.

Ba kē mitiñ namyam, lok me Bañkis kē; bastō, kē mitiñ net van alon en. Ige et van alon en, kē nitiñ bah mey nōk e wa nōl van nahan. Kē nitiñ bah net mey nōk e wa nōl van nahan.

So kē mitiñtiñ net geh nen en, kē mōl qēt nahay yow ewa ~ ikē Iqet kē mitiñ nalqōvēn nonon,

nahan Rōvilgal (e nemgaysēn, kē mitiñ nalqōvēn nonon, nahan Rōlēy); bastō tita nonon Qatgoro.

Ba tō kē mitiñ ige nonon en, kēy soñwul nanme vōyō tiwag mi kē. Nahay en, no nēdēmsas a Tagay Lolmeyen, Tagay Doles, Tagay Lolqōñ,

Tagay Qētvōn, Tagay Ēgēglal; bastō, yatkēlgi se aē.

Ba kēy motogtog van en, kēy togtog sey ēwē hōw qele anen. Kēy et ēglal te so mahē qōñ qele ave, mahē meyen qele ave...

Ba kēy motogtog van nen, ba lqet nivap van hiy kēy, wo “Eey! Makōh, nok van soksok hap me, tō ak tō vētmahē niqōñ, vētmahē nimyen.”

Ba kē mavan hōw Avap en, kē mitin me wa ~ nututu tañan vitwag; namavin; ba tō kē melep se nōqōñ. Kē melep nōqōñ.

Ba kē melep nōqōñ me nen, van me nen e, vap van hiy kēy wo “Sōwlē! Kimi yoñteg qiyig agōh! *Mahē niqōñ, mahē nimyen!*”

Ba kēy so “Mahē niqōñ qiyig en, kē mak qele ave?”

So “Kimi yoñteg qiyig van namtami so niakakteg qiyig en, atmi vatqep namtami e tō mitiy.”

Mey nen, mahē niqōñ ēgēn.

“Ba tō kemem tamatyak lok qele ave?”

Ba kē so “Makōh! Nage nan agōh, nututu agōh. Nututu so mokokyet en, kē so mōlōl en, bastō kimi matmatyak ēgēn.” Kēy wo “Itōk.”

Tō kēy haghag van, mahē niyēpyep nen, kēy gengen bah nen ~ Kēy haghag van, wa hē nōk wo “Uuh! Namtek nakteg qiyig?”

Kē wo “Vatqep!” ewa mey nen vatqep namtan. Ewa nimtiy e, yoñteg van qele kē nēmdēn niweweh. E kē mowow van qele nen van van, kēy del memtiy qēt.

Van i van i van e wo ~ kē nihatig hag nen tō kēy yoñteg qele kē a nututu nikokyet. Kē wo “*Kokoo koo!*”

Kē wo “Alē, matmatyak ēgēn, yēhē, atmi matmatyak!” Kēy matmatyak.

Ba mey nen en, kē melep namavin e, ba kē niteptep woywoy a mahē qōñ en; kē nitep hag alge en.

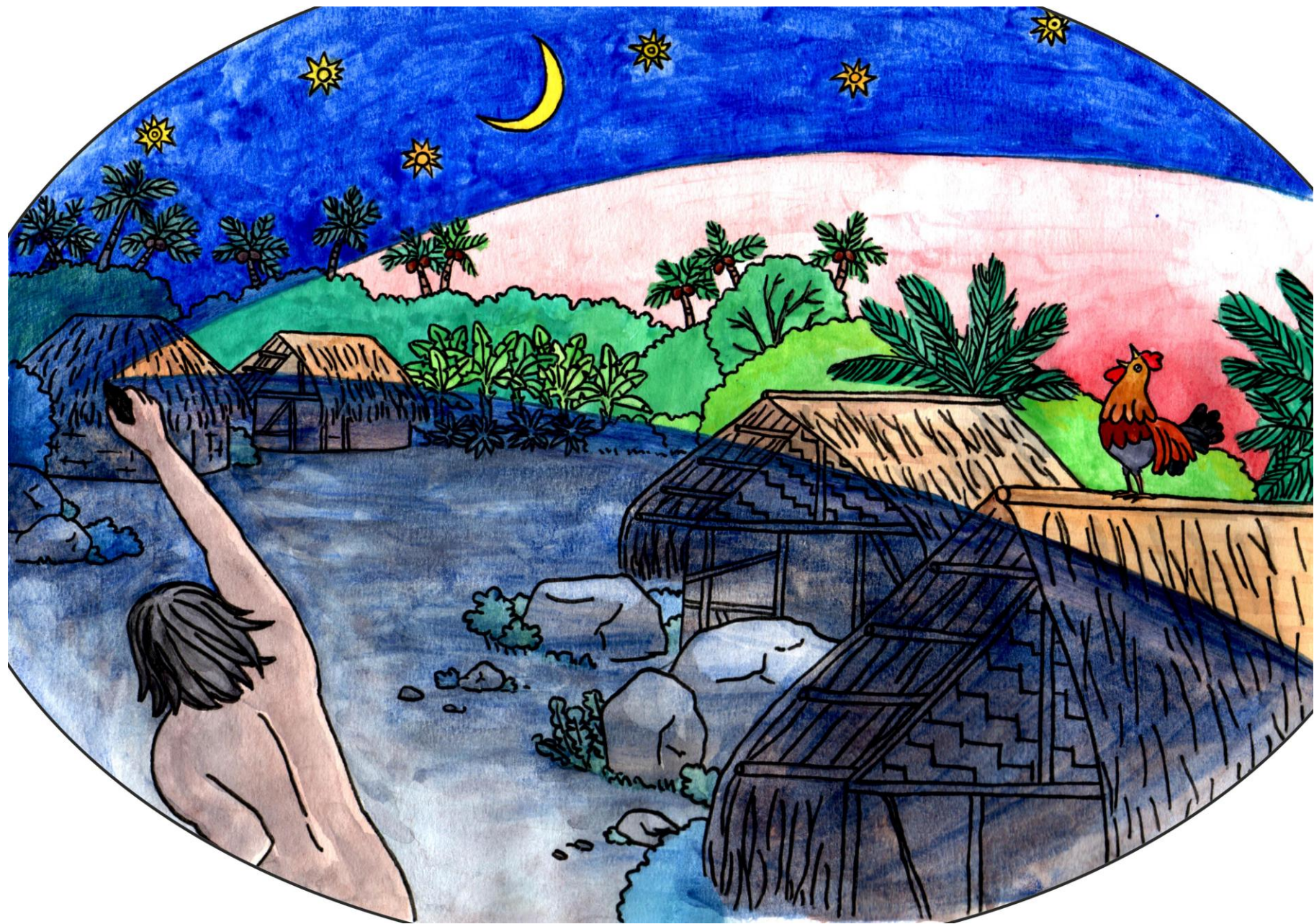
Tō kē niteptep woywoy qele gōskē ewo tō nemey nitep ēgēn.

Tō ~ nagatgat nonmem lok me Bañkis kē e, so ‘*nemey nitep*’, so mey nen a veg a lqet a kē a metep tō en.

Kē metep tō namlēg qele nōk e tō mahē nimyen, tō nututu nikokyet.

Tō bah ēgēn, tō kēy tog ēgēn.

Kēy motog van, tog van, tog van i tog en, tō ~

Iqet e, kē nivap so “Nok van, kēy tow nahek ēagōh!
Veg no motot nusuok aṃag; no mavan tēy ṇa
Avap ōk; tō no magam mōl lok me. Ba tō nok tot
se mino suok se nigamgam, ba nēwē nok van ti
bah nahek!”

Tō ~ kē nivan, tō niti nahan ēgēn. Gēn et ēglal te
so kē miti nahan nen van hiy hē, so ihē a tō
motow nahan en. Ba neh nan a— kēy a motow
nahan e qele gēn, so:

*O i ē o ē tartar ok e
vē row lō ē ala
na ti wala sur ne vēnan e
ne leñ wē ge do sērsēr
namtar nok e ok e
ka salsal gor mete luñ mōter ē
nok be siwew ban rañ
vēris na lum
e teñteñ meren gōr me sur a na*

Nōtōtēn gēn. Tō navasig babahnegi nan e, so:

*Ēhē rovanēme
Qet nik ma tēvē na e
sal e sal e nēk a nē
nēk an mētē vērvēr e
nē won nē ok maga mērmēr*

*Awo te siksik na e qērig
wo e na lum e
be riñ wē gas ē
dōr te ṇur a lum e*

*Awo te siksik na e qērig
wo e na lum e
be riñ wē so e
dōr te ṇur a lum e*

*Awo te siksik na e qērig
wo e na lum e
be riñ wē til e
dōr ve ṇur a lum e*

*Awo te siksik na e qērig
wo e na lum e
be riñ wē bet e
dōr te ṇur a lum e*

*Awo te siksik na e qērig
wo e na lum e
be riñ wē tav e
dōr te ṇur a lum e*

*Vētna sesek na i Qet
na te mōl res be Leseber...*

Iqet motot nonon siok

† *William Hagēt* – Alkon

Nok vap t'aṁag non Iqet tiwag mi ige nonon, a kē mototot siok.
Tog tog i van en, Iqet tiwag mi ige nonon.

Ige nonon wo “Gēn van tot nongēn siok?” Amtan Iqet wo “Atmi van, nok et buste vanvan en.” Kēy wo “Itōk. Kem van tot nonmem ēgēn. Nēk wo et dam te kemem en, nisiok nōnōm tateh. Ba kem van tot nonmem ēgēn.”

Kēy van hag, kēy tot yuwyuw a wa nahlat en, nōqōnlēt en; teh nonoy siok aē ēgēn.

Iqet met van so wo kēy vanvan qēt, kē nivan hag, kē nitot yuw namun nanay togtil.

Kē nitot yuw nen, kē nitot tot to—t, tot van aē; kē ninyēnyē van a so “Sisqet so kēy so mōlmōl me ēgēn!” Wa kē niplag mōl me namun aṁag, ewa nenhiy van letno tamge nonon.

Ige mōlmōl me nen, wo “Iqet! Wō nēk mitiy tō nen bahap? Nēk et buste van so tot nōm siok? Kem kē mal tot nonmem!”

Amtan wo “Kimi wo motot en, nongēn anen.” Kēy wo “Ohoo, kem kē motot nonmem mahgemem!”

Wa nōqōn nen nibah.

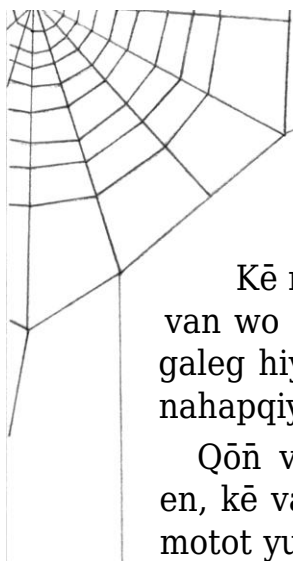
Kēy mitiy tō, lemtap nan hag nen, kēy mavan hag nen “Kem kē van lok se ēgēn!” ~ Kēy van hag nen wa, kēy tot nonoy siok nen ~

Iqet niet van nen e so “Ooh! Kēy mal vanvan. Nok van tō tot lok se mino.”

Kē van hag qele kē: Namyaw mal won qēt! Nataqñē qētēnge del geh nen, kē mal vētgiy tenenen lok hag!

Ewa kē nitot lok se, kē nitot to—t, tot yuw. Tot yuw hōw nen, kē niteh i teh i te—h, teh van nen ~

Kē niyōnteg van nen a so “Nalo mavan ēgēn! Sisqet ige mōl me”, wa kē niplag mōl aṁag, kē nivan hōw me, nemtiy.

Ige mōl me,
wo “Et van nen,
Iqet en! Mitiy meyemyēn
tō en! Kē et buste van so totot
non siok, nonmem kē sisqet nibah.”

Kē nivan hag nen en, kē nivan hag, nivap
van wo “Hēy! Nisiok mino gōh kē, yē niga-
galeg hiy no qele gōh? No motot yuw tō, ba
nahapqiyig mal won lok.”

Qōn vitwag, qōn vōyō, qōn vētēlnegi nan
en, kē van se hag qele kē: mal won lok! Kē
motot yuw lok se hōw, tō niteteh nen teh, teh
bah nen en, taq bat: “Nok et tog!”

Ige mōlmōl se me nen e, et me qele kē:
Iqet tateh, Iqet aveqiyig! Wo “Yēhē mino,
Iqet gōh kē wun nivan totot non siok, wun?”

Kē van hag qele kē: kē nitaq van i taq i taq
en ~ Kē et van qele kē a— Namyaw en
nikalō van me. Namyaw nikalō van me nen
tō, so niqētēg won lok van wa ~ kē nitig
lō!

Kē nitig lō van me wo “Kēh! Nok a teñ
velqōn tō bemino siok agōh, wele inēk gēn
a inēk a ~ wonwon lok van nen!”

Amtan wo “Nēk tog teñteñ, makōh!”

Kōyō tot yuw tō kōyō teh, tō kōyō motot i tot en, tot
qēt nisiok del geh en.

Ige e “Mal bah ēgēn!” Kēy van hag, vēlvēl nisiok
nonoy, kēy van me wo “Iqet! Nēk mitiy nōm tō
nen, kem van tō vil nisiok nonmem, tō kem hōhō
kēlkēl ēgēn!” Kē wo “Itōk! Atmi van! Kimi so
mivil qēt e, nongēn anen.”

Wa kēy van vilvil, wa kē nihatig kē nivan hag tō kōyō
teh qēt nonon, tō tot qēt nasam. Kōyō vilvil
nisiok nonon. Kōyō Namyaw en.

Kēy yap hiy lō nisiok nonoy yow nen van nen e, yap
lō yow nen e wa ~ nisiok mey nen nivan yow e
nihag yoy hōw; mey nōk niyap hiy nonon yow e
wa kē nivan hōw e nihag yoy.

Kēy wo “Ēkēh! Gēn motot nēqētēnge gōh kē, wun
nehet, wun?”

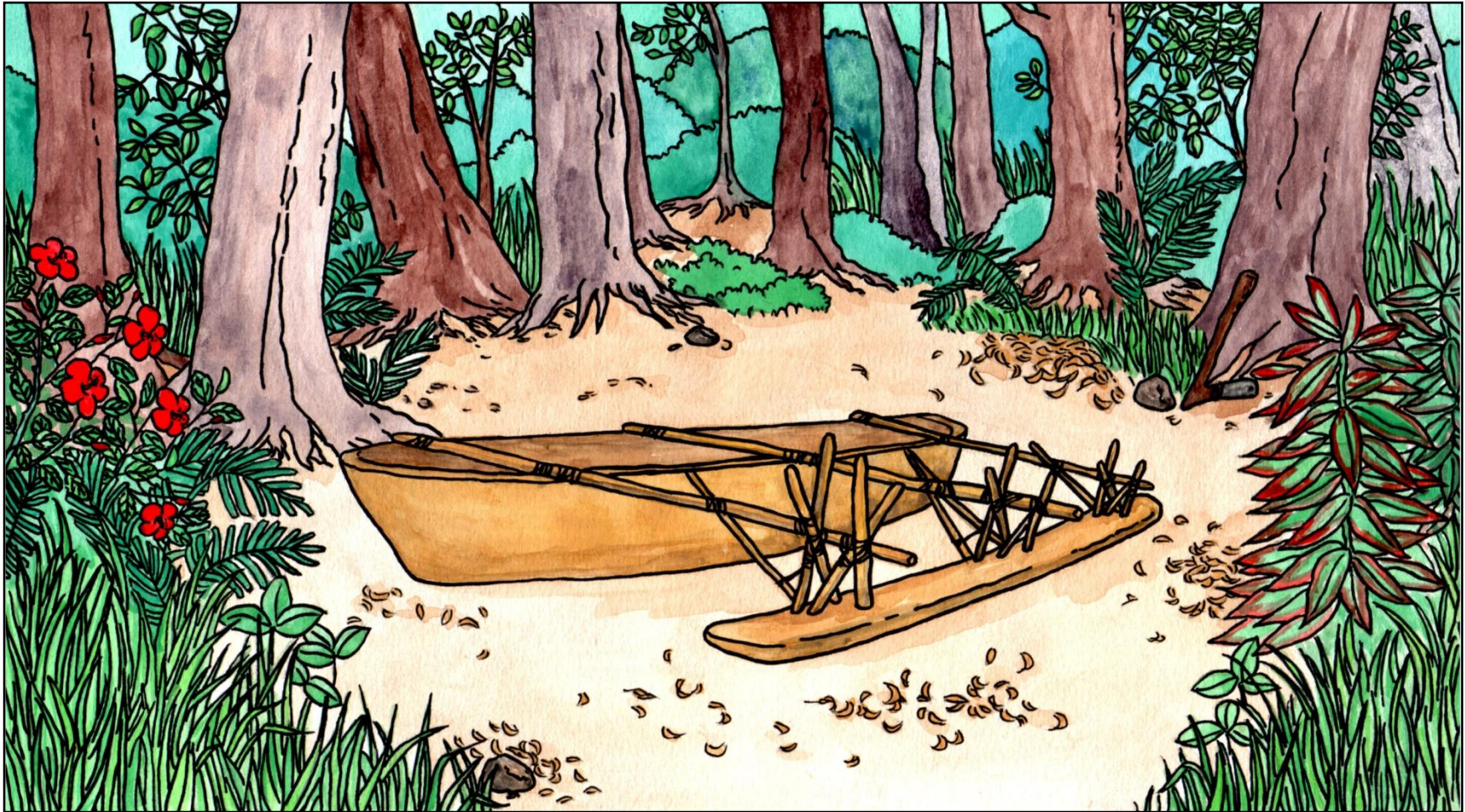
Lemtap nan hag nen e, kēy so et hag qele gōh: “Iqet
meqleñ, yēhē!”

So et hag qele kē a ~ kē nihō me lisiok nonon! Kē
nihō me tō nihō me ~ hō me lisiok nonon en, kē
wo “Yē qele nen, yēhē?” Kēy wo “Qele so Iqet!”

Kē van van hō me qele kē, so et van qele kē: Iqet.

“Hēēy! Nisiok nōk, nēk motot nisiok nōnōm nōk, tiy wē, ay! Nongēn, nongēn!” Kē wo “Ohoo, mino igōh! Kimi mavap tō hiy no.”

Tō, kēy motog van nen e, kēy wo “Iqet, kem nemyōs so hō to nonmem lisiok nōnōm!” Amtan wo “Nok et ukēg te.”

Kē nihatig hag nen tō, kē wo “Ba alē, gēn van a—
gēn van yem nañey! Gēn kuykuy gangēn ñey!”

Kēy van hag nen, motot nētyag, mēvētgiy van lōtōti
ñey, kēy wo “Alē, gēn yemyem, yem kal hag!”
Kēy meyem i yem en, yem qēt hag alge.

Kēy laṁlaṁ nañey nen, vitwag wo “Makōh!” ~ Kē
nihēw, kē nivan taptap; bah, kē nihēw tēqēl nen
e, kē nivan en nigityak lō ña ale ōk.

Kēy mavan, mavan i va—n en, mēhēw i hēw en, hēw
qēt del geh hōw nen; tēm yak nētyag nen, sisgoy
hōw lēvētan!

Kēy del van tō yap hiy nisiok non Iqet, tō kēy van tō
hōhō a lelam.

Iqet dēyē goy kēy van, tateh. Tig hag lulsi ñey so
atyak so et yow qele kē: kēy hō kēlkēl tō a yow
lenaw.

Kē metēñ ēgēn. Kē so nihēw me so nivan hiy kēy,
van yow me qele kē: nētyag, kēy mal suwyeg
qeleñ. Kē wo “Ēkēh! Ige mak magaysēn no
ēgēn!”

Kē mahag hiy hag lēwēt ñey nen e, kē metēñ i teñ e,
Namyaw yōnteg kē. Namyaw wo “Bulsal! Nēk
akteg nen?”

Amtan wo “Ige magal no van me, kem meyem nañey
gōh kē ba— kēy mēhēwhēw veteg no tō mal van,

tō mal yap hiy nisiok mino tō hōhō tō a yow
lenaw. Ba— nok so hēw, hēwhēw lēlēgē, nētyag
tateh.” Kē wo “Makōh! Hag qōtō anen!”

Tō kē niyoweg neqen tala nonon ēgēn. Kē moyoweg
i yoweg e, yoweg qēt hōw lēvētan, yoweg kal hag
van i van en, memtēltēl nen e, amtan wo “Sōwlē!
Dam tēqēl me neqen tala anen!”

Kē nidam hōw. “Bas van! Van ba sok kēy ña ale!”

Kē nivan yow nen tō, kēy et hay qele kē a kē tig tō
lēvēthiyle nen; kē wo “Yē tig tō hay nen, yēhē?”
kēy wo “Iqet!”

“Ohoo, et ikē te, kē tig tō a lulsi ñey!” Kēy wo “Ikē
anen! Iqet anen!”

Kēy mōhō i hō en, hō hay me nen, mēdēñ kē hay me
nen e wo, kēy hatig hag nen tō, kēy yap kal hay
me nisiok e, wo “Yē mavap van hiy kimi so kimi
so lep nisiok mey a kimi et vēhge te no van me
en? Ba kimi melep tō a et vēhge te no van me,
ba nok tay woy nisiok nan ēagōh!”

Kēy wo “Ohoo, Iqet! Nitog taytay woy van nisiok
nongēn!” — “Ohoo, et nonmi te! Nisiok gōh kē
mino.”

Tō kē nitay ēgēn.

Tō kē nise neh. Amtan wo:

*Tar tar ok e ok e okan sē e
okan maraw vērvēr
se swo e se swo ok vetendō
se swo ok vetendō*

Kē hatig hag, yop yak tō nabaybay en, vihyeg hōw a
lēqētsiok en, nisiok nimwoy.

Kēy wo “Iqet! Tog tot van nisiok en!” Amtan wo
“Kimi melep a et vēhge te no ~ ba nok totot
woywoy nisiok gōh kē ēagōh!”

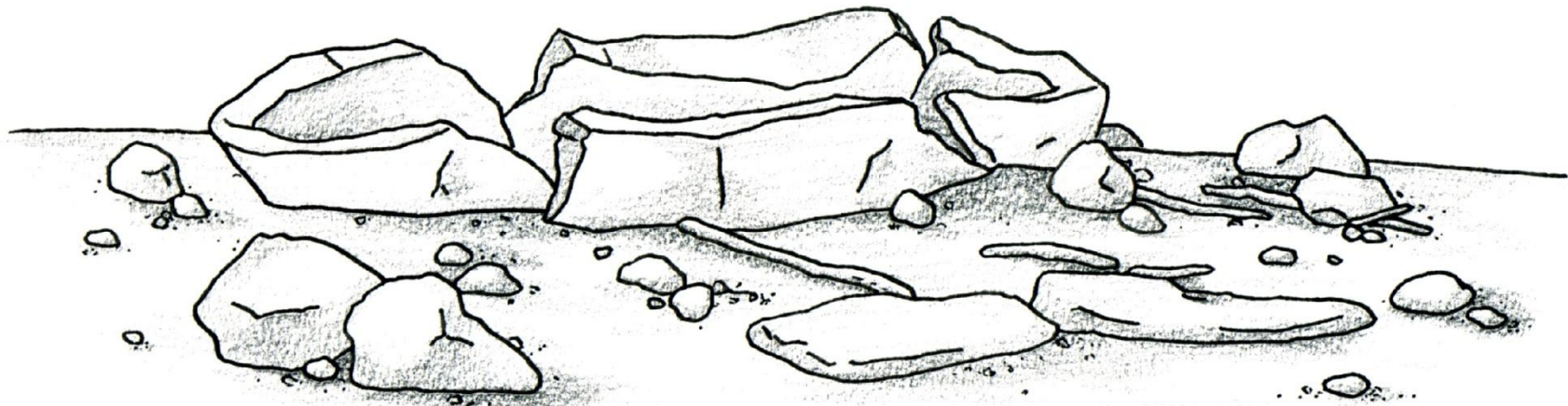
Ewa kē nise yak lok:

*Tar tar ok e ok e okan sē e
okan maraw vērvēr
se swo e se swo ok vetendō
se swo ok vetendō*

Hatig hag tō a, tay woy qēt nisiok hōw nen wa nisiok
nivan hōw tō nimwoy del tō ~ mabah ēgēn.

Tō nisiok nan, tog dēn me qiyig agōh. Nēk so van
hag a Alkon en, aa? nēk van me a kēy ōl so
‘Levara’ en. Ba nisiok nan hag del tō gēn. Hag
dēn me qiyig agōh.

Bah gēn.

Nabago

Moses Meywēlgen – Lahlap

Tog tog i van en yoge matalig noyō.
Kōyō tog van i tog en, kōyō mepsis
nonoyō nēt̄mey taṁan vitwag.

Mōbōg kē van i bōg en, kē nilwo.

Tō ~ mahē kēy motogtog nen en, wa
kē mi natqan, naqyoh niqal nayñon ēgnōn, maqal
a lepken.

Natqan nilililwo, naqyoh nilililwo.

Van i van en, wa kē nipsis qiyig, naqyoh nonon niṁlō
qiyig. Ba kē nipsis nēnēt̄mey taṁan, naqyoh
nikalō, kē nipsis nabago.

Kōyō del mowot lōqōñ vitwag. Nabago mowot me
hiy naqyoh nonon. Kē makalō leqyoh, lepken
nalqōvën.

Kōyō bōg kōyō van i bōg en, kōyō lililwo.

Kōyō lililwo nen e tō ~ velqōñ, kē nilep kōyō, kēytēl
van suwsuw lenaw. Kēytēl van yow me, suwsuw
lenaw, van i va— van; bah, kēy vēykal lok lepnō.

Ba kēy notogtog lamaltow den nanaw.

Kēy togtog va— van, bah, gengen, mitiy; lem̄tap,
kēy tog van i tog en, kēy van lok, lemyēpyep kēy
van lok yow, suwsuw.

“Gēn van suwsuw lenaw!” — “Oo! Itōk!”

Kēy van, kē niywu nabago, kēy van, dēñ me, tita
nonon niywu mey nusu, kēy van suwsuw; suwsuw
bah lenaw, mōlmōl lok hay.

Van hay, gengen, mitiy ~ kēy motog wun nēte
vitwag, nēnēt̄mey makasem nēte vitwag. Nēte
nonon nēnēt̄mey vitwag, nabago nēte nonon
vitwag.

Kōyō van qele nen: nabago nēte nonon soñwul
nanṁe tēvēlēm, nēnēt̄mey nēte nonon soñwul
nanṁe tēvēlēm.

Qōñ vitwag, kēy van suwsuw lok se lenaw.

Imam nonon nivap van “Gēn van suwsuw lenaw!”
Wo “Itōk, gēn van.”

Kēy yuwu nabago, tita nonon niywu mey nusu, kēy
van. Van yow ale, suwsuw bah nen ~ kēy suw-
suw, imam nonon niwow van hiy nēnēt̄mey:

“Nok suwyeg nōwōit, ba et tog so iyē telep aṃag!”

Kē nilep nōwōit, nisuwyeg yeh yow qele nōk, nisuwyeg yeh yow lenaw, nēnētṃey nigeygey misimsin, nabago mal lep; nivēykal.

Tō kōyō vēygēl.

Nēnētṃey nivap van hiy nabago “Nitog leplep aṃag! No no so telep!”

Tō nabago niboel ēgēn. “Imam, suwyeg lok!”

Kē nisuwyeg lok se nōwōit yow lenaw; kōyō geygey yow en, van yow, nēnētṃey nilep.

Nēnētṃey nigey hay me, nabago nihatig tō niñit lat nētṃey. Ēthēn tenenen niñit lat kē gōh, tō ~ kē nimlat!

Imam nonon niet yow: “Oo! naday, naday!”

Nabago nivan hay me, nivan tēy hay me nōwōit, kē nivap van hiy nabago: “Bahap tō nēk muwuh ithi? Ithi! Kōmyō mowot, tita vitwag, imam vitwag. Bahap nēk wuh kē?”

Kē wo “Ba veg, kē mavan, melep nōwōit aṃag! Veg no melep, kē niboel no, ba kē nilep, nok boel kē, nok ñit kē.”

— “O ba, nēk mak magaysēn kē!”

Tō kēy teñ kal ēgēn, van lepnō. Imam nonon niywu nēnētṃey; meywu, vētmahē gōh kē, nemlat del,

nētna nonon tateh.

Tō kēy van hay, teñteñ, nabago niteñteñ, tita nonon niteñteñ, imam nonon niteñteñ.

Ba nabago niteñteñ, kē nilṃelṃeh naglon qele gōh, kē nigilgil naqyañ a lelo ēṃ. Kē niteñteñ, kē nilṃelṃeh naglon qele gōh, kē nigilgil naqyañ.

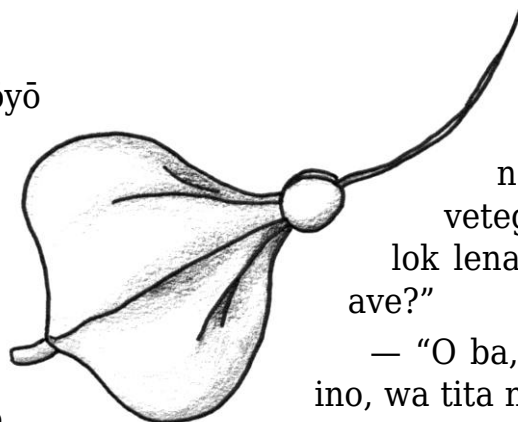
Kē migil i gil e, gil qēt naqyañ, imam nonon nivap van hiy kē: “Qiyig, dō tivig ithi, nēk hatig, nēk mōl lok lenaw.”

Tō nabago nivap van hiy imam nonon wo “Itōk. Imam, nok tivig veteg bah kē en, nok mōl ~ nok mōl lok lenaw. Ba nēk nēglal so imam mino ave?”

— “O ba, imam nōnōm ino! Imam nōnōm ino, wa tita nōnōm mepsis nēk, kē mepsis ithi, nēk muwuh kē, naqyoh meṃlō lepken tita nōnōm en, tō nēk wot namu nabago ~ a nabago ēgēn. Ba nēk van, nēk van lenaw, nēk van tog namu lenaw, nēk qoyo vanvan me hiy kamyō.” Kē wo “Itōk!”

Kēytēl hatig tō, tivig veteg kē hōw lēm; lēm nen, nabago en, kēytēl luwluw veteg kē van, kēytēl mitiy.

Lemtap lepgetō, imam nonon wo “Dō van tēy nēk

ēgēn! Dō mōl tēy nēk lenaw ēgēn, nēk mōl!”

Kē wo “Itōk.”

Kēytēl van van van, van dēn yow lenaw nen, van dēn van me, nabago nivap van wo “Imam, nok van ēgēn! Nok van, ba nōqōn soñwul nok van lok me hiy nēk.”

Tō nabago nihēw, hēw hēw hēw lenaw nen tō nigei, van van van van, van dēn yow lēnēlmet, kē nivap van hiy kē wo

“Nok van tō, lōqōn soñwul nok van lok me en, nok vap van hiy nēk so inēk, tita, ige famlē a notog tiwag mi kōmyō en, kimi vēykal qēt loWotō.”

Kē wo “Itōk!”

Tō— van i van en, lōqōn soñwul, imam nonon gin neṁel van nōqōn soñwul nen en, e tō kē nivan lok me.

Et van qele kē: kē nivēykal me, van me “Ba nēk tenyē no ale!”; kē wo “Itōk!”

Kē van yow, kōyō van yow ale, et van qele kē: nabago nivēykal lok hay me. “Imam?”

Kē wo “Nahap?”

— “Nok vap van hiy nēk, nēk vap van hiy ige susu a kimi a togtog lepnō en, ami hatig qēt a Wotō. Qiyig!”

Kē wo “Itōk!”

Kē nihatig hag nen tō, kēy sōnteg van hay me namagtō vitwag “Ey! Hatig, gēn van!”

Kē wo “Van ave?”

Kē wo “Gēn qēt a van isqet agōh, tateh et nitog me antan agōh. Gēn van a— Wotō alge.”

Ba kēy mōl qele Wotō hay. Kēy van i va— van, van dēn hag Wotō.

Nabago nihatig tō ~ nivan ēgēn.

Van veteg imam nonon, kē wo “Nok ukēg nēk gōh, nēk sikyak totgo, nēk van Wotō.”

Van tō ~ van, nitig ketket ale tō ~ kē nietet yow me qele kē: nabago nivan, va— van van qele Apnōlap e nilmeh nanaw, nanaw vitwag.

Nanaw nihatig va— van, van dēn qele hag Avay en.

Vagyōnegi, kē nilmeh lok se niva— van, nivan dēn qele a Wotō en.

Ige mey a nēm nonoy antantan en, nanaw nivēl kēy, wuwuh kēy, nanaw nivēl kēy, qele nililip nivēl kēy, van tēy kēy, toveg kēy a— lenaw vētmahē qōqō.

Van van van, kēy del matmat qēt, ige nen mēh.

Namagtō vitwag.

Kē nivan lok me wo “Gēn mōl ēgēn!” Imam nonon
nēnētme y en “Gēn mōl! Gēn mōl me lēm!”

Kē nivan me lēm nen tō ~ kē nitog ~ tog tog tog
tog ~

Qōn vitwag nen, nabago nivan.

Kē nivan i van en, van dēn qele hag Aplōw en. Van
dēn qele hag Aplōw en, kēy etsas kē nen e kēy
mowon nevet; qe so nebenis ne qo.

Kēy mowon nevet nen: lemyēpyep en, kēy van tō ~
mōk goy namteṁlō nan, namteēm. Vētmahē so
nemet nimah en, nōmōmō nitaq lap alon; tō kēy
wuh.

Kēy van, mōk nevet, vēn qēt nevet; lemtap lepgetō
kēy matyak, yow van yow qele kē: nabago nan
mal hayveg! En tō alon!

Ba nabago, nabago non net.

Tō kēy hatig hag so wuh kē. Kē nivap van wo “Kimi
tog wuwuh no!” Tateh.

Kēy hatig hag tō wuh mat kē. Tot kē, wuh kē mi
nevet. Wuh kē, wuh mat kē nen.

Wuh mat kē nen, tō lep hay lēm, hel susu.

Hel hel i he—l, hel susu; hel van nagan yē, hel van
nagan yē, van van van, kēy del mēqēt.

Ba ~ namagtō a mavan tō en, nagan nēqtēn, nagan
hōw agōh.

Lep van hiy kē nen tō kē nihatig hag tō so nibē nep,
tō so nisal van lep, nabago nivap van hiy kē wo
“Bōbō!”

Kē wo “Nahap?” — “Nēk tog salsal no! Nēk
leveteg no a luwmet ~

(veg nidish non ige taṁag, lavap taṁag, tateh
dish; kēy ōl nuwmet; kēy teh ēwē nēqētēnge
nalon qele natbē, kēy ha nēbē namay)

~ mōk veteg no a luwmet, ba sey nanaw van aē.”

Tō kē nisey nanaw van aē ēgēn! Sey nanaw van aē
nen tō ~ kē nihal ēgēn.

Hal hal hal ~ hal hal nen, kē wo “Nēk et qiyig so
ige so megengen e, nēk van velmeteēm, nēk vėl
nihiy. Nihiy mino, vėl lok me.”

Van van meteēm qele gōh, mey nōk gengen en, kē
wo “Ey! Lep me napyēyag namu nok van
suwyeg!”

Magtō en, nivan lep natbey vēyēyag qele gōh van
me, et van nihiy non nabago aē, vėl yakyak,
suwyeg ēwē napyēyag wa vėl nihiy.

Van me, luwyeg van luwmet.

Kē mēvėl vėl vėl qēt lēm geh nen en, nabago a kē
mēvėl qēt nihiy nan, van me suwyeg van.

Nabago en tō luwmet en, kē niēh lok tō nimtow lok
ēgēn. Kē nivēyvēyhe qēt. Van va—n, nibah.

Vēyvēyhe qēt, nabago kē nivap van hiy bōbō en:
 “Bōbō! No mal vēyvēyhe qēt no, ba ~ naglēk
 tateh! Nēk so van lok.” (a naglo bago—)

Tō kē nivan sok van van, van yow ale en, tō “Ooh!”
 ~ Lep yak. Van me, “Awō!”, suwyeg veteg hōw.

Kōyō mitiy mitiy, matyak me lemtap. Kē mal bah,
 naglon mal maymay ēgēn!

Kē wo “Bōbō! Nok vap van hiy nēk, nēk hatig talōw
 lemtap Wotō lok! Talōw a lemtap, nok wuh qēt
 a— kimi sil to Mōtlap en.”

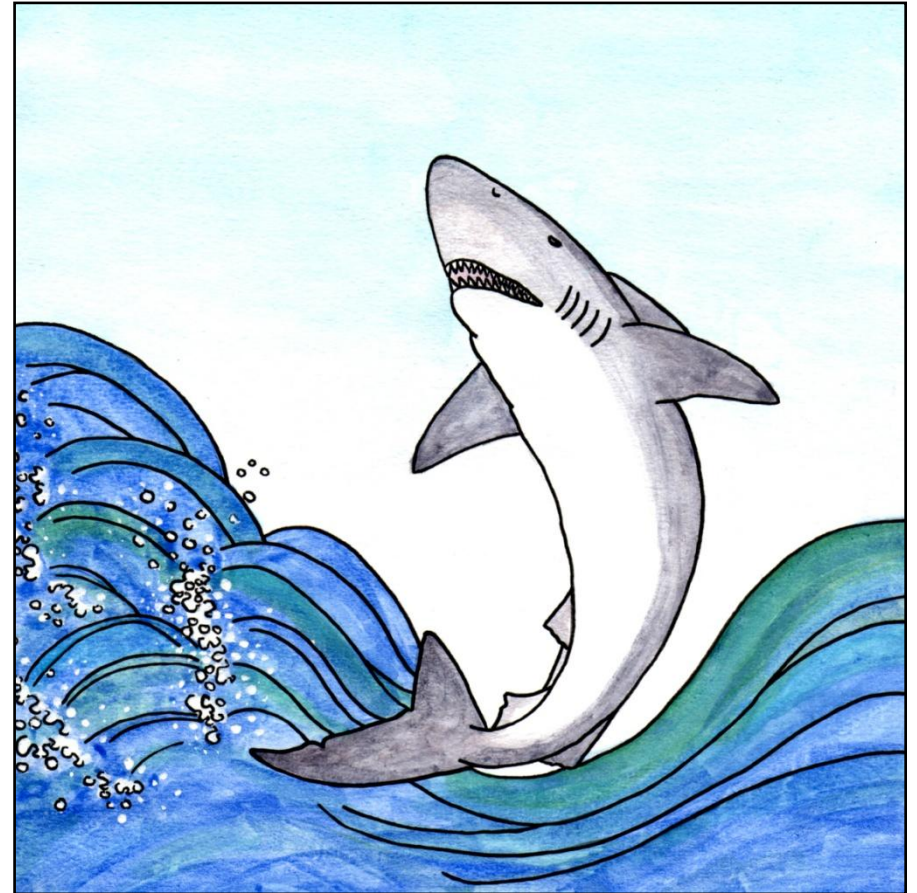
Kē wo “Itōk, ba no tavan qele ave? No namagtō.”
 — “Talōw a lemtap, nēk matyak, qēttēwtēw va—
 van.”

Wo “Itōk.”

— “Veg inēk mahgē mavaēh no. Imam kēy mukuy
 no, inēk mahgē mavaēh no. Nēk hatig lemtap,
 qēttēwtēw, van.”

A lemtap a— kē nimtiy mitiy mitiy... Nututu nikokok-
 yet, kē nimatyak; tō niqēttēwtēw tō nivan ēgēn.
 Va—n van dēn a Wotō.

Wo “Nēk hag hag Wotō, nēk etetgoy, nēk yōnteg so
 mētqal qele neleñvayvay en, ino.”

Tō kē nivan tō ~ van i va— van, nivan qele hay
 Apnōlap en, tō ~ nilmeh nanaw ēgēn!

Nōl nanaw, nilmeh nen e, nanaw nihatig, van me
 Apnōlap; Mōtlap gōh en, nanaw nibōy ~ Añot,
 nanaw nibōy qēt.

Kē muwuh qēt a— velvōnō del, Añot, Apnōlap,
Mōtlap, kēy matmat qēt.

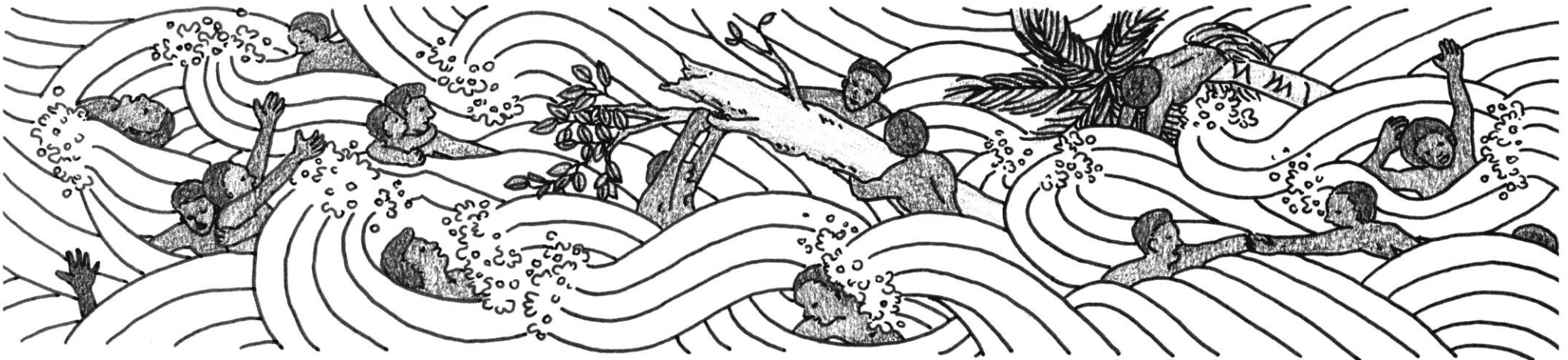
Ēwē tō, namagtō vitwag, tiwag mi bōbō nonon
vitwag qele nōk, kōyō mēh a Wotō alge.

Tō navap tañag nan nibah hōw gēn.

Qiyig kē, nabago mañadeg lelam; yatkel vōnō kēy
et gengen te nabago veg so kē mowot net.

Tō kē vëlēs gēn.

Qētlas

Charley Wēslē – Lahlap

Tog tog i van en nalqōvēn vitwag kōyō ēntēn. Ēntēn e, ikē nowok. Nowok en, nahan Qētlas.

Kōyō notogtog ña Apnōlap. Nahe vōnō noyō Qañlap.

Kōyō motogtog nen, ba Qētlas e, kē nusu. Kōyō motog van, tō kē mōbōg kē van, bōg i bōg i bōg i bōg en: Qētlas e, kē milwo. Kē van hag, kē mōlōmgep.

Velmatap a kē so nisuwsuw en, kē nivanvan yow me a so nisuwsuw a yow me a lēvēthiyle a Qañlap en.

A kē net hag qele kē: ige gey hay tō hag a— PortPatteson en.

Ewa— kē nisuwsuw bah e niṁōl kal. Mōl kal hay nen e kē nivēhge tita nonon. “Tita! Wō ige tigtig vaga hag a Qañlap e, kēy akakteg?”

Ba tita nonon nivap van hiy kē so “Kēy geygey hay.”

— “Wō ‘kēy geygey hay’ a qele ave ōk?”

Wo “Kēy tigtig goy nōmōmō a mi nahay.”

— “De?”

— “Mmm!”

— “Nok so van te muk hiy kēy!”

— “Ohoo, nēk tog vanvan!”

E— kēy tog van; tog van, tog i tog i tog e ~

Qōñ vitwag e, kē nivan yow ale e, so net hag qele kē a— ige gey hay si tō e, e kē nigityak lok hay.

“Tita!” — “Ōy!” — “Ige mal gey hay se. No nemyōs so nok so van tiwag mi kēy. So et te muk.”

Kē so “Ohoo, nēk tog vanvan. Den nēk taple yap napgal me hiy dōyō.” — “Tateh!”

— “Makōh. Nēk wo nemyōs van e, talōw e tō nēk van.” — “Itōk.”

Tō kōyō mitiy, matyak hag lemtap nen ewo tō— tita nonon e nilep van nih namun; nilep naqtag namun van hiy kē.

“No mihig goy nēk, mihig goy nēk, Qētlas, so nēk tog vanvan tiwag mi ige begehay en. Qiyig nōk e nēk van tiwag mi kēy ēgēn! Ba no nemyōs so nok so vap van hiy nēk so: nēk wo mavan hag

hiy kēy en, nēk tog tigtig a— sili hay. Veg nōmōmō a lelo hay en, nagay; nōmōmō a kē so nikalō den nahay en, nagandō ēanen.”

— “Oo, itōk, tita. Nok yoñteg nalñe.”

Kē hatig hag tō nilep nih namun tiwag mi naqtag e tō nivan ēgēn.

Van i van i van va— van, van van, kēy so gey hay, so et hay qele kē a kē nihēw tēqēl yow me. Mavan yow, van i van i va— van, van van yow me hiy kēy e tō wa: kēy nitig dēlñet nahay en, ba kē tig tō namun a yow. Kē yeh den nahay.

Ba woqse mālmal tiwag mi ige lōmlōmgep taq tō hay lēvēthiyle en. Mahē a kēy geyhay me, van van van van i van en, van hay me, kēy tig hiy hōw en, nōmōmō e kēy kay van, wo “Ooy! Nōmōmō mañadeg, yoy!”

Kēy tig van, tig tig tig a nōmōmō a— “Ekeh! Mey nōk makalō!” ~ a kē e nikalō nen e, Qētlas en niukēg e, navah!

E— nalqōvēn mey nōk nigityak goy van. Gityak goy van e, nilep, suwyeg van hiy Qētlas. Mey nōk, ige mālmal taq tō hay en, namtay may lep kē.

E— kēy van, tigtig van i tigtig tig en, nōmōmō mey nōk nivan me a—~ kēy kay higap nen e, kē a nikalō den nahay nen, van yow nen en aa,

Qētlas a nukēg, kē nikay e, namat. Ewa, nalqōvēn mey nōk nivan wa nilep yak nōmōmō e, nilep van hiy kē.

Kē makay qele nen, mavan i van van van van en, natbay namun mehyo a mehyo.

Vētmahē kēy mewhēy nahay nen e tō— ige mālmal e van yow me, hē nōk nivap van hiy kē wo “Lep me, nok tēy natbay namu en!” Vitwag wo “Ohoo, ino! Lep me, nok tēy natbay namu en!” Kēy vēyvaleh veg kē ēgēn! (Kēy vēyvaleh veg Qētlas en.)

Bastō a ige sulōmlōmgep tig tō e, kēy mal boel ēgēn. “Mey kē en, kē nowok, ba ige mālmal yowyow van hiy kē bahap? Gēn kay kē?” Kēy wo “Okey!”

Vētmahē kēy a moboel a van yow me hiy kē nen e kē a migityak nen e, mavan ña— yow levet vitwag yow qele gēn. Kē a mitig yow hōw nen ewo tō—

Ige wow so kay kē nen e kēy van yow me, kē makay kēy, makay i kay i kay i kay i kay en, kay mat qēt. Kay mat qēt kēy nen, net vitwag se kē so nikay mat se kē, kē so “Ooow! Nēk ukēg no! Ino, vitwag woy gōh kē a nok ēh en! Ba nok van, ba nok van vasem kemem.”

— “Okey, van!”

Tō net nen niṁōl; mālmal e wo “Nok tēy natbay namu ba dō mōl ṅa lēm nōnōm!” — “Oo, itōk.”

Tēy natbay namun nen, tō kōyō van i van van van va— van, van van me yow lēvēthiyle tō atat kal hay me: tita nonon hag tō yow a meteēm nonoy, so niet yow qele kē a— kōyō van hay me wa: Qētlas, tiwag mi nalqōvēm.

Kōyō van me wa tig hiy sey hōw: tita nonon nivap van hiy Qētlas wo “Nēk mayap me napgal hiy dōyō ēgēn! Nok vap van hiy nēk so nēk tog vanvan tiwag mi ige begehay en! Nēk melep me nalqōvēm en, talōw e ate a kēy yow dēn dōyō me! Ba itōk. Nēk wo namaymay, nēk makay kēy; so wo tateh, kēy makay nēk.”

Tō— talōw nan hag e, kēy mitiy, matyak hag lemtap nen, tita nonon nilep van hiy kē naqtag; lep van hiy kē nih namun en, vap van hiy kē so

“Talōw a lemtap en, nēk matyak togotgo, van ṅa— a levet a— yow gēn. Nēk tog tigtig me aslil so nēk so kay kēy lok yow, den namte nehet: nalo so nihey qal namte e tō nēk teksas vēste kēy. Ba nēk tig yow e, nēk et kēlē lok ṅa hay aslil. Tō nalo nihey me lēkle qele nōk en, nihey qal kēy e tō nēk eksas.”
— “Oo, itōk.”

Kē a matyak hag lemtap nen e, mmm! Gityak, gityak van i van i van en, van van yow nen ewa nitig hiy hōw: et minis te ige van me.

Kēy van me, van van van; van me: “E! Wō nēk tig tō nōk?!” — “Ooh!” — “Kem kay mat nēk ēagōh!”

Kē nikay, kay kay kay kay kay kay kay, kay tege qēt ige nen. Bahnegi kē so nikay kē, kē so “Ohoo, nēk tog kaykay mat no! Nok van tō vasem kemem ēgēn.” — “Okey, van!”

Kē mak qele anen. Kē makay mat qēt a Port Patteson, kē makay mat qēt a Lalñetak, kē makay mat qēt ige Mērēlaen... Kē makay mat qēt ige Qesō, tō van i van i van en, van dēn a tekēl Vōnōlap, a Apnōlap del nen e, kē makay mat qēt kēy.

Kē nivēykal lok hay me e, aṅqōn nan e kēy haghag, kēy gengen bah nen, tita nonon nivap van hiy kē so “Nēk wo makaykay, nēk takay vēh ige to Mōt, ige tive en; ba nēk etgoy: nēk tog kaykay ige to Mōtlap. Ige to Mōtlap so mōhō me betvetveg qet en, nēk hole galsi van hiy kēy.” Wo “Oo, itōk, tita, itōk!”

Kēy tog van i tog i tog i tog e— et misin te: ige to Mōtlap, negengen nagay mabah.

Kēy togtog a— lahalgoy a Lēhtog. Kēy tog van i tog

i tog e: neqet nagay mabah, negengen nagay mabah: natvusm̄el tēLēhtog so “Net vōyō nivan ña a— Apnōlap; ba nitvetveg gangēn qet!” — “Oo, ba ige tavan talōw!”

Kē so “Sagti, Sagmōl. Kōmyō van. Kōmyō van tevetveg gangēn qet.”

Kēy mitimtiy, matyak hag lemtap nen tō— Sagti kōyō Sagmōl e yap hiy nisiok nen tō van yow tō kēy tipteg veteg kōyō yow tō— kōyō van ēgēn.

Kōyō hō i hō i hō i hō i hō hō— hō, hō hō van me nen wa— Iwok kōyō tita nonon e tigtig tō ña alge.

Kōyō tig tō alge e, et yow a nisiok e nivan me. “Ōō! Nisiok gēn!” (kēy ōl hiy) “Nisiok van me ave? —

Oo, kē mavan me ña Mōtlap. — Oo, itōk.”

Qētlas e nivan yow me tō nitig hiy van a lēvēthiyle e tō— et qele kē a— vēyvēykal hay me nen e tō— “Tsēh! Qele ave, yohē?” — “Ohoo, kemem togtog

ña a lahalgoy ña Lēhtog, ba negengen naganmem mabah, ba kamyō van me so tevetveg qet.” — “Itōk! Amyō van me. Ba mahē mal qōñ: van hay kē gēn mitiy qōtō; talōw e kōmyō mōl.” — “Itōk.”

Kēytēl van hay nen: kukuk bah lemyēpyep nen: “Kēh! Sorē, yohē! Ēntēl hag tō nōk, ēntēl wan bah!” — “Itōk!”

Kēytēl van yow legmel nonon Qētlas e, hag hiy hōw, tō galeg naga nen ~ Ba kē netet van a Sagti kōyō Sagmōl en. Kōyō su wowow en ba mālmal

nonon nen a nivanvan tēy me nivinlah ga, nivan tēy me nahap qele nōk e, ba kē nietet van e, so kōyō so su wēmweṃlag hiy kē e tō ~

Kē mōmōk van a— lahat nonon en: “Ooh! Yoge vōyō nōk, vitwag, no mas kay mat kē. Den kōyō hole iseg nalqōvēm mino.”

Tō— kēy wanwan bah nen, mitiy. Matyak hag lemtap nen e tō— lep bah neqet nen, hol ho—hol yow lēvēthiyle nen, lep vetveteg hōw; hēnēn nisiok nen mi neqet, van van van van, bah...

“Sōwlē, atmōyō yem!”

Sagmōl nihag yow lengo ok ōk; Sagti nihag atgiy.

Tō kē nilep nisiok so nitēngeg lō kōyō yow en, nihole van hiy kōyō “Kēs! Nemgaysēn, yohē! Kōmyō kē mal van tō me anoy. Ba tō, kōmyō van me anoy, ēntēl memtiy, tō matyak hag a lemtap kē, tō kōmyō so mōl ēagōh; ba— nok et ēglal qete nahamōyō, no nemyōs so ēglal nahamōyō.”

Sagmōl e nivap van hiy Qētlas: “Ino, nahek Sagmōl; mey nōk, nahan Sagti.”

“Oo, itōk.” Tō a, nitēm lō yow nisiok nen ewo tō— vēykal hay me lēvēthiyle etō nilep yak nih namun ēgēn.

“Nēk nōk, nēk Sagti: Sagti e, nēk hag qōtō!” tō

nikay mat kē; “Inēk nōk, nēk Sagmōl e, nēk mōl tēy kē.”

Tō nikay mat ēplōn nen, Sagti, wa Sagmōl nihō mōl.

E— kōyō hō i hō— hō yow me e...

Tita nonon nivan hay vēhge “Makteg, ay? Kōyō mal mōl?” — “Ooh! Vitwag mal mōl. Ba vitwag, no makay mat kē.”

Tita nonon wo “Aaa! Nēk mak hethet dōyō ēgēn! No mavap tō van hiy nēk aṃag so: nēk wo makaykay, nēk etgoy, nēk tog kaykay noMōtlap. Bah ēgēn, ba nēk mat ēgēn!”

Amtan wo “Oow! Kohyok! Kēy wo natmān, kēy van me makay mat no me agōh!”

Tita nonon vap tō van hiy kē “Tateh. Kēy takay mat nēk a talōw.” — “Tateh!”

Tō kē nihō, tō nihō i hō i hō—, hō hō kal me Lēhtog — “Ēt! Net a van tō yow en, kē nahag salakyō e, ba nahagsalaktiwag vatag me anen!”

Hōhō kal hay me, kēy tañ goy nango ok: “Ave iplu?” — “Ipluk e, makay mat kē, en tō gēn.”

“Hē makay mat kē?” — “Qētlas.” — “Kē nien qōtō anen!”

Kēy hatig hag tō, van hay tō, vasem van hiy natvusmēl nen e, natvusmēl nen wo “Net vētēl

nivan! Wa net vitwag, kē bēsēsēil; net vitwag, kē nibal natmalte; ba net vitwag, kē nihō tēy kōyō.”
Bah gēn. Net nen en laptō lelo siok nen; kēytēl hatig hag tō, yem hag lisiok nen tō— aṅqōñ anen! Tō kēy hō ēgēn.

Kēy hō, mōhō i hō hō hō hō—, hō hō nognog hay a Ayveñ en. Hal hotog hōw nen e tō net bēsēsēil e kē nisēil ēgēn, et tog so kē ave?

Mahē kē a mēsēil nen e kē so “Oo, kē hag tō ña legmel nonon.” — “Sōwlē, vēykal hay!”

Kēy mōhō, hō yow me, et ol kal te aslil. Kēy van me a qele so lēvēthiyle qele— hag lēm non Womayok nōk: kēy mōhō lat agōh.

Kē nilep nēqētal. Kē nilep nēqētal, tō kē nibal natmalte. Tō nisuw tēy ēgēn. (Veg natmalte, kē et qalqal te nanaw). Tō kē nisuw tēy ēgēn.

Suw su— suw, suw tēy hay nen e tō van me. Kōyō net mey a kē nisēsēil en.

Net sēsēil; net vēgēpgēl; ba net mey a kē nibal natmalte.

Kēytēl van van i va— van, van van hay nen e tō— net bēsēil e mēsēil bah, so ikē ave? Kē mēsēil hōw nen en, so “Oo, kē ña legmel nonon.” — “Itōk.”

Tō kōyō mey a— kē nimanmanheg en. Kōyō van van i van en, van hay nen e tō kē nilep natmalte tō— nimōk veteg hōw a meteēm.

Meteēm nen ewo tō— kōyō hag bat van qele nōk ewo tō— Net mey a kē nimanmanheg en aa, kē nīpgēl tō so ikē so niyōnteg so kē so nimemem e kē nikalō.

Tō a kē mepgēl kē van, mepgēl i vēgēl i vēgēl i vēgēl i vēgēl nen e, tō et yow qele kē a: kē nikalō me.

Kē kalō me a kē a mahal lege natmalte gōh kē en, bah ēgēn.

Kalō bah nen, tatag van namyōs nonon en, tō nivan me tō nikal bat lok wa—

Net betmalte en nivan tō— nibal yak natmalte ēgēn. A mabal yak nen ewo tō— kōyō van lok se me yow lēvēthiyle tō— gey hiy tō van lisiok ēgēn.

Kōyō megey i gey i ge— gey e, gey yow dēñ nisiok nen e, leveteg kal hag natmalte e, tō kōyō yow ketket hag aē tō— hō hiy, wa ~ vitwag nihēgeg neh.

Vitwag a mēhēgeg neh hag nen e wo tō— Qētlas en nikalō me en, nivap van hiy tita nonon: “Ey! Ihē gēn? Nisiok yow kē?”

Tita nonon wo “Mal bah! Kēy mal van me tō mal mōl lok!” — “Tateh qete, kēy et dēn qete me! Kēy et dēn qete me!” Kē so “Mal bah! Kēy mal kay bah nēk!”

Tō a kēytēl hōhō yow; mahē nimtap yow nen lemtap nen e— Nalo nisege kal kē ~ tiwag mi Qētlas e nomomyiy niwseg kē.

Tita nonon nivan me e, nitigtig, nihole van hiy kē so “No mal vap vatag van hiy nēk en: so nēk wo muwuwuh, nēk etgoy ige to Mōtlap! Ba nēk muwuh wuh wuh Apnōlap mēqēt, tō nok vap van hiy nēk so 'Ige to Mōtlap wo mavan me, nēk hole galsi van hiy kēy.' Tō nēk mak higap ēgēn!”

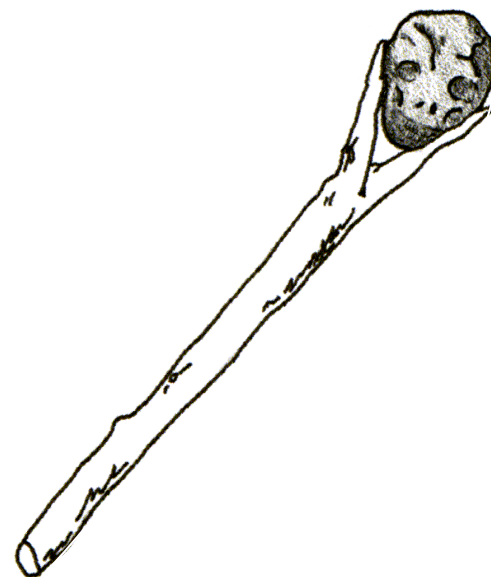
Mey nōk e, kē nihohole van hiy Qētlas a lemtap.

Nalo nivēykal hag, nomomyiy niwsewseg kē. Nomomyiy niwsewseg kē, mavan van van van i van en, wa nalo nivan hōw tō so niyoy ~ wa tō— nōmōkhan nibah.

Tō kēy yoñteg hay qele kē, so “Ohoo, Qētlas mal mat!”

Tō— ak tō ige to Mōtlap van lok se hay Apnōlap tō— galeg tō— nisl nimitow lok se Apnōlap.

Navap tañag nan bah hōw gēn.

Yoymal

† *Robertson Apēt* – Lahlap

Tog tog i van en yoge matag noyō. Kōyō togtog hōw Ayō en.

Kōyō tog van i tog i tog en: nalqōvēn niētan. Tog van i tog en, natqan milwo nen en: nipsis yow nen en, nalqōvēn.

Kōyō mōbōg kē van, van van van i van i van en: kē milwo hag e kē maṁalmā ~

Yoymal kē nitotot nisiok. Kē nitot yuw nētētēnge vitwag, kē nitot nisiok aē.

Kē mavan i van en, kē maṁalmā liwo hag qele nōk nen e ~

Qōñ vitwag, kōyō vap van hiy kē so “Mālmā, nēk a van ṅa yow ale e: ba ha te naw bah me!”

Tō— kē nilep natñe wotva (*kēy haha nanaw aē aṁag*). Kē nivan yow nen tō—

Mey en so niha nanaw nen: ewa natalmiy! Nivan

me, nivan me a labago. Nivan me nen tō— niwseg kē ēgēn. Niwseg mālmā.

(*Ba natalmiy nen mavan me ṅa Aṁeg.*)

Tō niwseg kē tō— nilep kē, tō nivan tēy kē. Van tēy kē, tō nivan, tō nivan, tō nivan, tō nivēykal hag Aṁeg, nilep kal kē hay ~

Welan t’Aṁeg nivap van hiy kē so “Hēy! Nēk melep me naṁalmā gōh kē ave?”

— So “No melep me ṅa Ayō.”

— So “Oo, itōk. Nōnōm! Kōmyō teleg.”

Tō— kōyō togtog nen ~

Togtog nen etō qōñ vitwag, ewa tō Yoymal nisok: “Ey! Mālmā van tō ale kē, kē ave?”

Kōyō van yow lenaw qele kē: kē tateh. “Ooo! Natalmiy mal lep kē.”

Tō— kōyō sok ēgēn.

Ba noqon nonoyō aē. Noqon nonoyō, noqon qagqag. Kē notogtog a labak alge.

Kē nisōyteg kē so “Nēk van, ba nēk sok tog naṁalmā, so naṁalmā mavan ave? Noṁoyas nonmamyō mavan ave?”

Kē nivan hay Apnōlap e, nisok hay Apnōlap e,
soksok lēlēge.

Kē nivan yow Mōtlap, kē nisok, soksok lēlēge.

Kē nivan me, niṁōl lok hōw, ewa tō “Nēk
meksas kē?” — Wo “Ohoo, tateh!”

Kē nisōyteg kē nivan dēñ a Torēs. “Nēk
meksas kē?” — “Tateh!”

Kē mosok, sok sok sok dēñ me Alkon. Sok dēñ
me Mēylap.

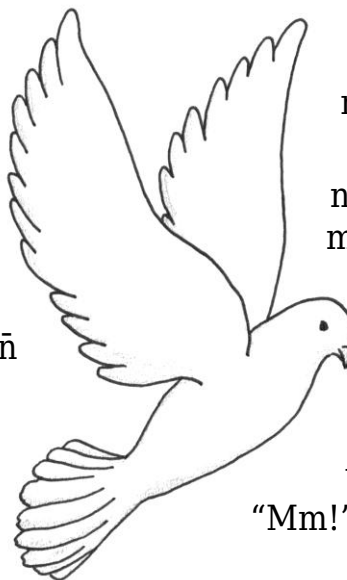
Tateh, kē nivan lok hōw e kē wo “Nēk meksas
kē?” — “Ohoo, tavegeh!”

Kē mōsōyteg lok se kē, kē nivan dēñ ña—
Abaē. Van dēñ hag Abaē en: tateh!

Kē niṁōl lok hōw so “Nēk meksas kē?” — “Tateh!”
— “Oo, nēk van tō ña Aṁeg ōk!”

Ba mahē noṁoyas e mavan hag a Aṁeg en, ba kē
mavan hiy nōlōmgep a mebel tō kē en; kē nivap
van hiy kē so “Tōqōñ vitwag, imam mino kē
tosok no me.”

Ba noṁoyas e, kē nitōytōy mahē a nitōytōy nayo bak,
aa? Kōyō notog a lōtōti bak, nēm nonoyō en tō a
lalñe bak.

Kē nitōytōy: kē su yoñteg hag apwo bak
qele kē, wo “Bbbrrruuu!” ~ Noqon qagqag
nonon Yoymal a mahatig ña Ayō.

Kē niōlōl kē me, wo “Ee! Et hag, noqon
non imam mino gēn! Kē nisoksok no, tō kē
meksas no ēgēn. Yigyigtō, dō et qele kē
imam mino nivan me!”

Kōyō meksas bah kē hag nen ewo
tō— kē nihal yak nen, tō nivan lok ēgēn.

Kē nivan tō nidēñ lok se hōw Ayō en ~
tō— kē so “Nēk meksas kē?” Kē so
“Mm!” So “Itōk.”

Mālmāl e nivap van hiy Welan, newelan hag e so
“Welan! Tege nen en, imam mino kē nidēñ dōyō
me. Kē nisok no me.”

Tō— nisiok liwo nen kē mivil bah en, kē nilep yow
lenaw nen en; tō— hatig tō nivan ēgēn!

Kē nilep ige nonon: kēy hatig tō van ēgēn. Gam.
Kēy gam, tō van tō van tō van, van van van hag
nen ~

Kē tōytōy yobak tō e, tōytōy si tō mahē, kē wo
“Uwēēy! Nisiok vanvan tō agōh!” Kē wo “Oo,
imam mino! Imam mino vanvan tō anen.”

Kē vanvan van va— van hay me nen en, dēñ hay me

nen, Welan kēy e van yow me hiy kē: “Oo, vay kal me, itōk itōk, van me! Gēn yap bah nisiok nōnōm!”

— Kē wo “Atmi vayak! Nisiok mino, no et buste kimi tēy.”

Ba nisiok nan e kē nilwo a nilwo! Kē nitēy ēwē qele nōk e kē nivan tēy hay en.

Van tēy hay e, nilveteg e ~ Welan hag e, kē niqtēg mētēgteg ēgēn.

Kē nivan hay nen; mahē niyēpyep, kēy gengen ~

Gengen bah nen, kē wo “Okey, ige nōnōm kēy kal bat van lēm nōk: ba dōyō dō van mitiy űa legmel mino.”

Kōyō van hay, mitiy van legmel nonon nen e ~ kōyō mitiy van ~ (ba so kēy mawanwan bah, aa?)

Nen e, kōyō mitiy van, mitiy van e: kē niyōnteg qele kē a nenem niñit kē e, kē niwuh. Kē so nimtiy e, kē nintimtiy lēlēge! Veg a nenem en!

Ba kē niwow van hiy welan t’Añeg so “Ēēy! Wō nahap nan wow tō qele gōh?”

Ba kē wo “Netetgoy mino anen. Mahē natvale so nivan me hiy no añqōñ en aa, mēy nen a— kē niōlōl matyak no, tō no titig goy napgal en! No

titmitiy vēste añqōñ. Mēy nen a kē niōlōl matyak no vaga en. A nenem en.”

— Kē wo “Oo, bulsal! Dō so mōmōl e ba nēk lep te mino me, aa?”

— Kē wo “Oo, itōk!”

Tō kēy motog van, tog van i tog i tog en ~

Kēy wo “Okey. Gēn qañqañyis hiy nēk: talōw ewo nēk mōl ēgēn.”

— “O ba, bulsal, no wo mōmōl, ba nalē tog qōñqōñ a ige nōnōm a kēy a ōlōl vaga nēk a bepgal en.”

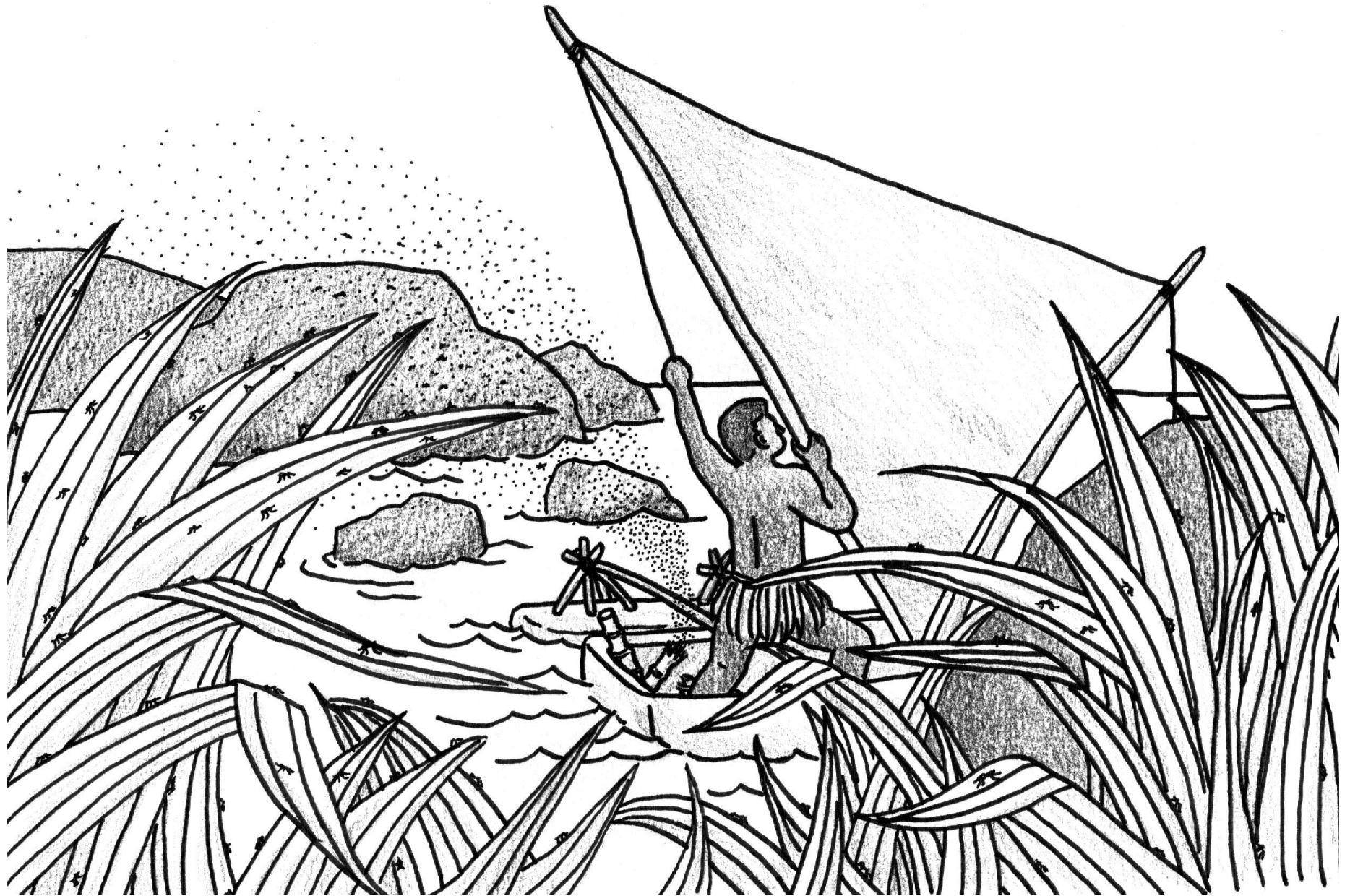
— Kē wo “Itōk.”

Tō— kē nihatig hag nen so niñōl nen en, kē nipdin van hiy kē nēvētbē vōyō. Nēvētbē vōyō a nēvētbē nem en.

Tō— kēy tig van so van yow me, qe so yap nisiok nen e, kē wo “Ohoo, makōh no tayap vēh nisiok mahgēk!”

Kē nitēy nisiok nonon qele nōk en: kē nivan yow, mōk veteg hōw lenaw en. Tō— yem kal hag ēgēn.

Yem kal nen tō kē nigam me: kēy gam me. Gam me, van me, van i van i van i van en ~

Kēy van me hay Ayveñ en (*Kimi nēglal napnō su a ate hag tō hay gōh?*). Ba kē et van te lō yow me tekengi, lok yow me hiy no Mōtlap ~ ba kēy van lok me ña hay aslil.

Wa— napnō su, napnō liwo.

Ba kēy van hōw me en, ba mahē musu den nisiok en!
Kēy so van hōw me, so kal bat van, ba namtehal nusu.

Ba tō— kē niyow hatig hag so kē so ni'yowvaysam'.
Kē nivan lok me tekel ok, tō so kē so niak qe so nisiok niplag lok.

Tō kē nivan yow qele kē, nivaysig hōw ewa nēvētbē vitwag nimwoy. Nimwoy nen e nenem en nihatig hag nen tō— nivan hay Apnōlap ~ nivan yow me Ayveñ.

Tō kē mētēy goy ēwē nēvētbē vitwag etō, kē niñōl tēy lok hōw Ayō tō nivan hōw tō—

Qiyig kē en, Ayō hag tō gōh en, nenem mādeg;
Apnōlap, nenem mādeg; Ayveñ, nenem mādeg.

Tō nulsi kaka nonondō mabah hōw gēn. Navap tañag nan mabah hōw gēn.

Nēk nemyōs so nēk so et nahaphap a nonon Yoymal
en: nēk van hōw Ayō ewa—

natno tamge nonon en tō en, netwol qele nōk ~
nēqēthēlēñ nonon aē ~

nevet liwo qele nōk, nevet sekeske nonon, a kē
niwoswos nēmtot ne siok nonon aē.

En lepgetō gaydēñ qiyig kē.

Yoge bulsal

† *Hansel* – Mango

Tog tog i van en, ige togtog sil, hōw Mōtlap en.

Ba ige togtog sil nen en, hōw me lok me antan, nalqōvën vitwag tiwag mi natmān vitwag mepsis ēntēyō vitwag, natmān.

Bastō, lok hag Aplōw, natmān tiwag mi nalqōvën vitwag, kōyō mepsis ēntēyō vitwag yow natmān.

Vētmahē a lotogtog noyō nen, kōyō et ēglal te kōyō.

Ba tita nonon mey natmān a tog tō lok hōw me a antan en, kē nilep ēntēn e, ba kēy van hag so van lētqē a Aplōw.

Kēy van hag nen en, kēy muwumwu bah van lētqē nonoy nen en, bastō etsas van nōlōmgep su vitwag a— ēntēn mey hag Aplōw a kē mepsis a natmān vitwag se.

Bastō yoge matag noyō hag e, tita nonon kē nivap van hiy yoge matag noyō mey lok hōw me e so

“Itōk so yoge lōmlōmgep susu gōh kē, kōyō bulsal.”

Nen e tō, yoge matag noyō nen hatig lep ēntēyō nen e tō kēy mōl lok hōw me.

Tō kēy togtog van nen e yoge lōmlōmgep nen e kōyō lililwo hag. Kēy motog van i tog en, kōyō milililwo galsi, bastō ~ qōñ vitwag se nen en, qe so kōyō mal lōmlōmgep ēgēn.

Ba mey nōlōmgep vitwag en, kē hohole van hiy tita nonon (*mey nōk en, yohē lok hōw me antan*), kē nivap so “Talōw e gēn van tatal hiy bulsal nā hag Aplōw.”

Nen en, bastō kēy tatal tēy kēy hag nen e ba kōyō vatvat nonoyō e wo “Lōqōñ qele nōk, dōyō van hag qōñ a— a Qōyē.” (*lepnō vitwag, lēvēthiyle gēn a— a Aplōw yeh, lok hōw me antan yeh*). Ba so kōyō so togqōñ hōw gēn.

Tō, nōqōñ nen nivan me nen en, kōyō mavatvat so mey a hōw me antan kē nipñon namun nōmōmō. Alē, mey lok hag Aplōw so kē nilep namun negengen, nēdēvet, kē nivan me ninyē, nisalsal dēyē kē; alē mey hōw en nipñon me nōmōmō, alē kōyō gengen tiwag bah e tō kōyō qoyo mōlmōl lok se.

Tō dēn me lataem nen e tō lēvētmahē nen en, lōqōn me a so kōyō so gengen aē en. Bastō me a hag Aplōw en, nilep tēymat negengen namun, tō kē nivan māg hōw me ēgēn. Van māg hōw me nen e tō kē nisalsal nagayō ēgēn.

Nisal nēdēvet, naptel, tō nitēymat qēt hōw negengen nimnog, tō kē ninyēnyē a ēplōn en. Kē menyē kē van, menyē kē van, menyē kē van, nalo en nivanvan geh.

Va—n, dēn me lēlwomyen, ēplōn en tateh qete. Kē menyē kē van, menyē kē van, nalo mitig tēqēl van lelo vētēl qele nōk, dēm so ēplōn en so nivan me, tateh.

(Mey nōk en aa, ēplōn me a hōw antan en, kē mal mat. Kē mamat.)

Tō kē nihaghag dēyē van, hag dēyē van, dēn van lelo tēvēlēm qele nōk, wa kē et hōw qele kē a tig lō me a qotmet.

Nen e, bastō kē wo “Ipluk mēdēn ēgēn! Kē wun so nisok sas te mōmō, ba kē wun magalēs kē so kē so nisok te mōmō.”

Tō kē medel i van en, wa nidēn kē me, vētmahē nivan hōw, tō qe so nisu mēlēglēg ēgēn.

Tō kē so “Bulsal, nēk mēdēn! Oo, no mal van tō me, mahag dēyē nēk van, hag dēyē, tateh. Nok dēm

so nēk tavan vēh te me, ba itōk, nondō qulqul namaymay, tō no mahag dēyē nēk van, dēn vētmahē nēk mēdēn me. Ba itōk, negengen no mal tēymat qēt. Ba dō sal ēwē nōmōmō nōk en, dō gengen bah ewo tō... dō mitiy, talōw etō nēk van, alē nok van.”

Nen, tō kōyō sal hag nōmōmō nen en, tō nōmōmō nitēymat hōw tō kōyō so gengen. Ba me a bulsal nonon a— lok hōw me antan kē, hōw me antan en, kē mavap van hiy kē wo “Bulsal, nēk et et vēglal te no?”

Ba bulsal nonon me a hag Aplōw e, kē wo “Oo! No nēglal nēk. No nēglal so bulsal mino inēk en. Nuqulqul nondō a dō meqtēg yak me a nusu.” Ba kē et lep qete van a lēqtēn a so kē mal mat en.

Kōyō su haghag van tusu gengen nen e, kē nivap lok van wo “Bulsal, nēk et et vēglal te no?” Kē nivavap qele nōk e tō— so me a hag en so nidēm vēglal van hiy kē so ikē qele ave.

Ba bulsal nonon e wo “Oo! No nēglal nēk!”

Tō kē nivēhge kē vagtēl, kē nivēhge kē vagtēl nen e, ba kē nivan lēqtēn me a hag Aplōw en. Kē wo “Oo, bulsal, no met vēglal nēk ēgēn.”

Kē wo “Nēk wo met vēglal no qele ave, ba anen. No mal mat. Ba itōk, nēk tog mētēmtēg. Dōyō gengen bah nōk en, ba dōyō vēykal ña hay a luwutwut alge gēn.

Ba dō so mavan qiyig hay en, kēy kolkol tō hay en. Nokolkol liwo leñ. Nalaklak liwo leñ, kēy laklak. Ba dō wo mavan qiyig hay en, welan nonoy kē tavap qiyig so ‘*Mōkhe sēysēy tamyam gēn! Net vitwag aē tege mi gēn kē, a kē nēh! Ba gēn tukuy qiyig kē!*

Ba kē so mavap qiyig so ‘*Gēn kōñkōñlat namnengēn!*’, ba nēk lep nēqētēnge a nususu ōk, bastō nēk tēy van lemnē. Eksas van so gēn titig walēg qiyig, ba kē tetgal qiyig gēn. Tō kē so mavap qiyig so ‘*kōñkōñlat namnengēn*’ en, ba nēk lep nēqētēnge susu en, ba nēk vigiy qele nōk

e, ba tō kē nimlamlat. Tō kē nēglal so nēk kōñkōñlat namnē.

Kē tēvēhge qiyig nēk vagtēl. Vitwag se, so gēn so gaygayēy ~ gaygayēy, a— ñitñit nēlwoqe (a so *Ñ Ñ Ñ*, qele gēn). Tō so kē nivan qiyig me hiy gēn del a—, ige tamat del geh nōk en, ige tamat del en tagaleg qiyig qele anen. Ba kē nidēñ qiyig nēk me en, a—? nēk lep nivingey vōyō, tō oh maymay van kē so niñeyñey; tō kēy dēm van so nēk mal gaygayēy nōnōm.

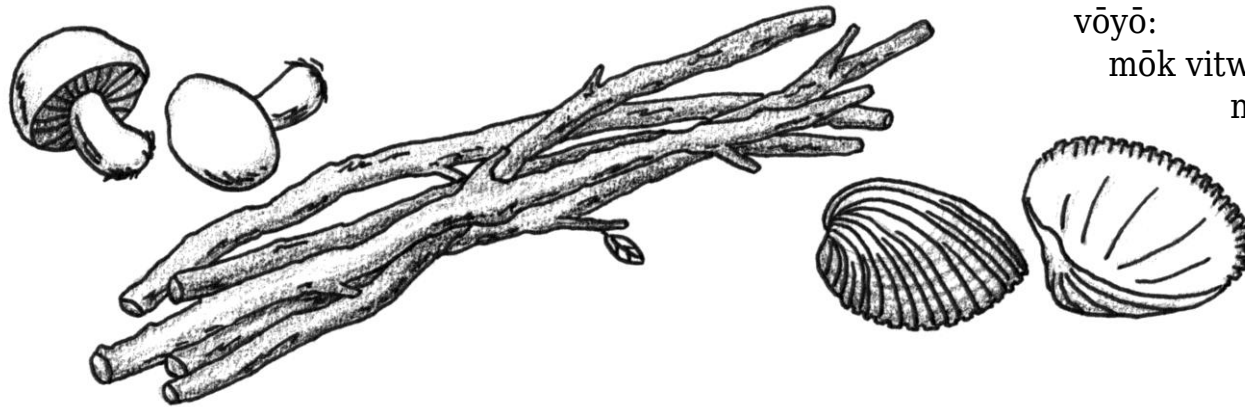
Bas tō, vitwag se, gēn lak van i lak en, kē tavap qiyig so ‘*Tig yoyoñ! Net vitwag aē tege mi gēn kē, kē nēh! Ba leplepyak namtangēn, ba mōk lok van!*’ Bastō mey nōk en a—, dō lep a natmatvēvē (Nēk nēglal natmatvēvē?

Kē nihaghag a lēqētēnge a nemyeñ. Nēk et van a kē nilawlaw a qele namte et.) Ba nēk lep e, mōk vōyō:

mōk vitwag me nōk,

mōk vitwag me nōk.

Mōk vitwag tekелgi,
vitwag tekелgi.”

Tō kē wo “Itōk. No mal lep nēdēmdēm a nēk vap me en. Nohohole a nēk vap me en, no mal ēglal ēgēn.”

Tō kē melep nivingey, melep nēqētēnge susu a nemlamlat, bas tō melep namatvēvē nen, tō kōyō van.

Van i van van en dēn hay alge, yoñteg hay en a— nokolkol en: hiywē nowmat! Nokolkol en nilwo. Kēy lak tō en, hiywē!

Kōyō dēn kēy van nen e wo tō a— lak biyiñ kēy.

Lak walēg van, lak walēg van, lak walēg van ~ Amtalñan net liwo ne tamat en, kē nivēhge kēy wo: “Igēn del, tig yoyoñ! Nōmōkhe sēysēy tamyam nōk en aa, gēn mas kuy nēqtēn a isqet agōh! Net vitwag a— mi gēn gōh en aa, kē nēh laptō! Ba gēn mas kuy kē! Alē, ige del tig walēg!”

Ige del tig walēg qēt. Tiwag mi net mey a nubulsal nonon a nēh en, kē aē.

Tō a kē vap van hiy kēy e wo “Alē, gēn gaygayēy!” (so kēy nīt nēlwoy) Tō kē nivan hiy natmat mey nōk, kē vap van so “Nīt tog nēlwē”, natmat mey nen nigaygayēy: N̄ N̄ N̄. “Alē, vitwag se!” Vitwag wo N̄ N̄ N̄.

Kē mavan van van, ige del e dēn me hiy kē; nen e, kē nilep nivingey, tekелgi tekелgi. Ba kē nioh qele nōk en aa, qele a so ‘N̄ N̄ N̄’, qele agōh. “Oo, itōk, alē! Tateh, tateh et mey a nēh agōh. Kohed, gēn laklak lok.”

Kēy lak van i lak i lak i lak i lak en e kē wo “Gēn tog yoñ! Mōkhe sēysēy tamyam nōk en aa, gēn mas kuy nēqtēn a— isqet agōh! Net mey a nēh, kē tege mi gēn alon agōh! Gēn tig walēg qēt lok!”

Tig walēg nen, kē wo “Alē, gēn kōñkōñlat namnen-gēn!” Kē nivanvan hiy vitwag, kē nikōñlat nihiy a lemnen en. Van van hiy vitwag, kē nikōñlat nihiy lemnen. Kē mavan walēg a— ige tamat a kēy nañadeg geh nen e, kēy magaleg qele anen.

Dēn me hiy kē, net mey a nēh en kē nilep nēqētēnge
en aa, nīpgipgiy qele nōk en, nēqētēnge
nimlamlat.

Kē wo “Tateh! Kē tateh gōh. Gēn laklak lok!”

Nokolkol en, nokolkol e nilwo.

Nen e, kēy lak van i lak i lak en, kē nihig goy lok
kēy, wo (*mey nōk en, vētmahē nivanvan me,
sisqet so nimyen ēgēn*) ~ wo “Gēn leplep yak
namtangēn! Ami del tig walēg lok se!”

Ige del tig walēg qēt lok se, kē nivan me niqtēg van
hiy vitwag, wo “Lep yak namte!” Kē nilep yak
namtan, kē nitig hōw, ewa “Mōk lok van!” Kē
nimōk lok van.

Ige tamat del geh nen en, kēy magaleg kēy qele
anen. Dēn me hiy kē, matvēvē a kē mōmōk tō a
tekelgi tekeli.

Nen e wo “Lepyak namte!” Kē nihatig hag nen,
nilepyak vitwag vitwag, nitēy goy, “Mōk lok se
van!”, kē nimōk van. Kē nimōk lok se van nen e
wo tō welan nonoy e wo “Tateh, kē tateh gōh.
Gēn laklak lok!”

Ba mey nōk en aa, bulsal nonon mey a mal mat kē
mal vap van hiy kē so “Vētmahē so monognog
meyen qiyig me, no so mitig māg qiyig so
meskiyak qiyig en, nēk dam no.”

Bastō kēy lak van i lak en, yōnteg van qele kē a—
vētmahē ninognog meyen me nen en, tō bulsal
nonon mey a mal mat kē wo “Bulsal! Dam ēgē
lēklek! Dō yow ēagōh!” Tō so kōyō so valag ēgēn.

Nen ewo tō a— kēy laklak walēg lavetō wa bulsal
nonon mey a mal mat en, kē a mitig māg nen en,
mey a nēh en madam kē. Kōyō a meskiyak va~n
dēn yow qele nōk nen e wa, welan nonoy net
vēglal kē wo “Mōkhe sēysēy tamyam e tō sikiyak
vatag yow! Dam kē!”

Ige tamat del geh nen e tō a damti kē ēgēn. Damti kōyō yow nen, kōyō meskiyak meskiyak, hēw tēqēl hōw luwutwut, leqyañ, vēykal lok luwutwut, hēw tēqēl, valag me nen e, dēñ me natmat vitwag hag tō nen aa, a Natmat Lah. Nalah nonon nilwo.

Kē mitiy tō nen en aa, mey a nēh en niskiyak me nen e, vaysig veteg van a lalah nonon, e kē nigayka yak me nen wo “Eeeeeey! Nahap gōh?!” Nen e kē niskiyak tasga.

Ige dēñ kē me nen wo “Nēk metsas net sikyak vatag me gōh?” Wo “Oo! Valag vatag yow anen!”

Kēy dam kē yow me nōk e, vētmahē nivan me tō kē so nimyemyen geh me ēgēn.

Tō a kē meskiyak nen e, vētmahē nimyen galsi hōw nen en aa, tō kē niyow sey lō van a lepnō nonon a lēm a Aplōw nen e, tō kē nimat mōl.

Tō kēy wow goy van hiy kē tō ~ wow goy kē van i van en, kē niēh lok me nen e, bastō kēy vēhge kē van so “Qele ave?”

Tō kē nikaka hag namtehal mey a kōyō mavan tō aē en. Kaka qēt van aē nen e tō, nibah ēgēn.

Tō nakaka noyō en nibah hōw gēn.

Romanmañan

Moses Meywēlgen – Lahlap

Tog tog i van en yoge matanig noyō.
Kōyō tog van i tog i tog en: visis hōw
nen, natmān. Kōyō mōbōg kē van i bōg
en: kē milwo.

Qōñ vitwag, kōyō haghag nen wa— imam nonon
nivan, so niyapyap.

Van i van en, niyapyap ~ Niyap kal hag nen: niyap
yak nalqōvën vitwag, tiwag mi ēntēn.

Kōyō vēykal tēy me lepnō: kēy mahag van i hag en—
tō kē nilep nalqōvën nan hiy nōlōmgep nonon so
kē so nileg mi kē.

Nileg mi kē, kēytēl motog van i tog en ~

Mahē so kē so nivan lētqē en, nalqōvën en nilep
nihnag, nisy, nikuk.

Van i van en kē nivan tō, nivan lok me.

“Kōmyō melep nihnag?”

— “Ooh! Kamyō melep nihnag. Mal sal.”

Kē nivan tō, nivan lok me—

(ba nalqōvën en kē *natbunbun*)

Kē nileveteg nihnag: kē nisy, van lok me, mal ōy
lok!

Kē nivan tō, van lok me “Kōmyō melep nihnag?”

— “Ooh! Kamyō melep nihnag.”

— “Kōmyō et leplep te bahap? Natmān tegha
nileplep van hiy kōmyō?!”

— “Tateh! Kamyō meleplep tō anen. Kamyō
kukuk, kamyō qañyis, gengen.”

Oo! Kē niboel kōyō!

— “Ooh! Natmān tegha nivan me nileplep
nihnag hiy nēk. Et-nihnag nagantēl te!”

Kē niboel kōyō ēgēn.

Kōyō hag tō teñ. Kē niteñ teñ teñ teñ teñ!

Teñ teñ van nen, kē nidēm lok so kē mavan me ña
lenaw.

Kē mahag van i hag en, tō ~

Qōñ vitwag, ēgnōn nivan lok se hēyēt, nimwumwu,
kōyō haghag van nen, tō—

Ēgnōn niṁōl me, niboel kōyō.

Boel kōyō nen, lemtap, kōyō so qaṅyis; qaṅqaṅyis
nen en wa— ēgnōn niboel kē tō, nivēygēl kē,
niwoh kē, nilmeh kē.

Tō kē niteñ.

Kē niteñ nen, nilep nihintōy, nihintōy nitōytōy
napyēyag, nayo bak ~ nivēl sey van vētmahē
vitwag.

Mahē kē so nitōytōy, kē nise neh. Neh non Iqet:

*Rovawel go wevēvē dursi velvel wi e
eta mēnigerme tumirta verum
Rovawel go wevēvē dursi velvel wi e
eta mēnigerme tumirta verum*

*Ronawvan me ē me gos re
wovegduk nina na tivale relir mesri
mahē a kē na pa mate den na liṅam
deroveris wolñevui ni magte ni mewut
nina nenur we gawe nenuk wevut*

Kē nitōy, nitōy, tōy tōy tōy sey van vētmahē vitwag
napyēyag, nilep nep, niṁōk nep van aē, nep
nilawlaw ~

Ēgnōn qaṅqaṅyis tō nagaytēl aē en, lemtap...

*Rovawel go wevēvē dursi velvel wi e
eta mēnigerme tumirta verum̃
Rovawel go wevēvē dursi velvel wi e
eta mēnigerme tumirta verum̃*

*Ronawvan me ē me gos re
wovegduk nina na tivale relir mesri
mahē a kē na pa mate den na liñam
deroveris wolñevui ni magte ni mewut
nina nenur we gawe nenuk wevut*

Kē nitōy, tōy tōy tōy tōy tōy tōy sey van.

Tōy qēt bah nen, nimōk nep van, wa nivan sisqet nep
van nobo ēntēn.

Tō kē niqtēg lok se neh nen, kē niqtēg lok se, kē
nivasig:

*A e a ē wa ē
o a i ē o e
ve tamē nina sek na i Romanmañan
na mewu ta alu*

Kē niyow lep, tō nep nigen qeleñ kē ēgēn!

Yow bah lep, nep megen mi gen en, gen mat.

Ēgnōn siyak yow me: “Eey! Yoge gōh kē ave?”

— “Ooh! Kōyō mesese eh tō anen, ba kōyō mal
qeleñ! Igni moyow a lep.”

Kōyō van me, sok van, nep mal gen mat kē, mabah.

Tō— mabah ēgēn. Nakaka namuk nibah hōw gēn.

Ēntēn Wētamat

Richard Wōris Lerig – Qēgmāgde

Tog tog i van en, newelan vitwag. Ēntēn wōy vētēl.

Kēy tog van i tog i tog en, ba ~ nōtōti qētēnge vitwag, napol, kē nitigtig sisqet lēm nonoytēl.

Ba napol nen e, welan nen kē so nivan hōw so nitmayge en, kē nigen ēwē a apol nen e, kē nilōmgep lok.

Ba mahē kēy togtog nen e, kēy et van nēwe tētēnge en nivanvan geh. Kēy et ēglal te so nahap nileplep.

Qōñ vitwag nen e, welan nivap van hiy tēlge nētnēt-mey nonon en, wo “Ey! Tēlhē! Nok et nēwe tētēnge gōh, kē niqleqleñ, ba nok et ēglal te so nahap nileplep. Ba no nemyōs so ~ kēmtēl temyiñ vēh no so etsas me so nahap nileplep nēwe tētēnge gōh?”

Kēytēl wo “Ba kamtēl so galeg qele ave?”

Imam nonoytēl nivap van hiy kēytēl wo “Qiyig, no nemyōs so gēn van muwumwu bah nongēn, gēn van lok qiyig me en. No nemyōs so: vitwag, wotwotmāg, nēk lep negengen nagōm, ninin neme, ba nēk van yow hag day no a yow a lōtōti qētēnge en. Ba nēk et tog so nahap nileplep nēwe tētēnge en? Nēk wo metsas, nēk wo mētēy qal, so wo nemen, so wo nēk wo mētēy maymay, si so nēk wo et tēy maymay te, nēk wo mehew ēwē nēlēn, itōk anen.”

Wotwotmāg wo “Itōk, imam.”

Kēy van muwumwu nonoy va— van dēñ me lemyēp-yep, kēy suwsuw bah nen e, wotwotmāg nilep yak negengen nagan, ninin naman, natno mitiy nonon, tō nivan yow lalñe qētēnge. Van yow lēwe tētēnge nen, vahyeg natnon hōw ~

Kē mahag, mahag, mahag, mahag van i van i van en, wun dēñ nalo soñwul. Tō ~ kē nigengen.

Kē nigengen bah, kē mahag, mahag, mahag van i van e, namatmayge so niak kē en, kē wow so kē niin ninin naman. Kē niin ninin naman nen, van i van en, kē niyoñteg a nibia muwuh kē.

Nibia muwuh kē nen e tō, kē mahag dēñ van tege lelo soñwul nanñe vitwag, qele nōk, tō nivan dēñ van lelo vitwag lemtap.

Nibia muwuh meh kē nen e tō, kē nimtiy.

Kē nimtiy wa, lēwe tētēnge a kē metet tō aē en, kē nimatyak me lemtap en, mal qeleñ ēgēn! Kē nihatig hag tō nivēl yak nahaphap nonon en, van lok hay hiy imam nonon.

Imam nonon nimatyak yow me, wo “Qele ave? nēk metsas?”

Wo “Oh, imam! No mahag dēñ a— lelo vitwag. Tō, nok mitiy, wa tō nahapqiyig nivan me tō nilep nēwe tētēnge a no metet tō aē en!”

Kē wo “Ooh, itōk. Wotwotmehiy, qiyig en, nēk helet te mu, nēk helet egal te mu.”

Wo “Itōk, imam.”

Kēy van muwumwu nonoy, van van megengen lēlwomyen; bah, su mōkheg goy bah, kēy van muwumwu lok se.

Lemyēpyep, kēy dēñ lok me nēm nen e kēy suwsuw. Suwsuw bah nen, akak gay nen e, wotwotmehiy nilep negengen nagan e nivan. Van yow a lalñe tētēnge se en.

Van yow nen, hag hiy hōw, vahyeg natno tamge nonon hōw, hag hag van van i van i van e, kē wow so kē so nigengen. Kē nigengen bah nen, kē mahag, mahag, mahag van van van dēñ tege lelo soñwul.

Tō, kē niyoñteg van so nimtiy nen e, kē nilep ninin naman e tō niin. Kē min van, min van, in i in en in mah. Kē mahag van natkelgi nen, kē niyoñteg nibia nuwuh kē. Kē mahag dēñ van tege lelo vitwag nagaytegi nen e tō, nibia nuwuh se kē ~ kē nen hiy.

Kē nen hiy hōw nen e net hag a— lēwe tētēnge a dam tō en. Kē met goy van, met goy van i van en, nibia muwuh kē nen e wo tō kē nimtiy taq den.

Nemen nen nivan me, tō nilep yak nēwe tētēnge a kē metet tō aē en.

Tō lemtap, kē nimatyak me, so niatyak hag qele kē: nēwe tētēnge en mal qeleñ! Kē nivēl yak nahaphap nonon tō nivan hay, imam nonon mal matyak.

Imam nonon nivēhge kē van “Qele ave?” Kē wo “Ooh, imam! No mahag dēñ a— lelo vitwag, si so nagaytegi vitwag qele nōk. Tō a— nok mitiy; nahapqiyig en nivan me tō nilep nēwe tētēnge a no metet tō aē en!”

Imam nonon nivēhge kē van “Tō, nēk et etsas te?” Kē wo “Tateh.” Kē wo “Itōk.”

Kōyō hohole laptō, wotwottigiy nivan yow me. Wo
 “Imam, qiyig e ino. Nok helet egal te muk se
 qiyig.” Kē wo “Itōk.”

Tō akvayge tot matap bah, kēy van muwumwu
 nonoy. Lēlwomyen, kēy van me, akvayge bah,
 kēy mōkheg goy bah natkelgi, kēy van lok. Kēy
 muwumwu bah, kēy van lok me nen tō ~ akak
 gay, suwsuw...

Wotwottigiy en nihatig hag nen tō nivēl nahaphap
 nonon, negengen nagan, nivan se yow lālne
 qētēnge en. Kē nivan yow nen tō, nivahyeg
 natno tamge nonon hōw, kē nien hiy van.

Kē men van, men van, men van i en en, kē wo “Ooh!
 Nok gengen!” Kē nihatig hag nen tō nigengen.

Kē nigengen bah nen e, kē wo “Ooh! nok wun lep
 ninin nemek ēagōh!” Kē mēdēn van i dēn e, kē
 wo “Ooh! Nok in qiyig, nibia niwuh no, tō nok
 mitiy. Ba nok hag se bah natkelgi en!”

Kē mahag van, mahag van i hag i hag i hag e ~ Lelo
 soñwul nanme vitwag, kē wo “Itōk, nok wun lep
 nibia nemek ēgēn!” Tō— kē melep ninin naman
 nen, kē min van, min van, min van, min van in i
 in en, ninin mabah.

Kē mahag van, mahag van dēn van lelo vitwag.

Kē mahag van, hag van dēn van nagaytegi vitwag.

Kē yoñteg van a so kē tiy mitiy ēgēn. Wa kē so
 nimtiy, kē wo “No wo memtiy qiyig gōh antan
 gōh, nahapqiyig nivan me nilep qiyig nēwe
 tētēnge a nok etet aē gōh kē en, no tēglal vēh te.
 Ba haytēyēh so nok yem ketket ēwē nā hag alge!
 Tō nok mitiy a lēwe tētēnge nan.”

Kē nihatig hag tō niyem ketket hag alge ēgēn. Yem
 ketket hag, nien hiy van lēwe tētēnge qele nōk,
 nimōk namnen van a lēwe apol en.

Tō kē nien van i en en wa ~ kē so nimtiy, tege lelo
 nagaytegi vōyō. Kē so nimtiy wa ~ kē su yoñteg
 qele kē a— yow taq.

“Ooh! Nahapqiyig nan gēn!”

Yow taq van lēwe tēnge, kē niat yak hag qele kē:
 nemen liwo!

Tō kē nitkuk maymay kē en, metkuk maymay nemen
 nen e tō a— nemen nen niwlēwlēs nen e, nemen
 nen nigap wa kē nitēy maymay nēlēn.

Kē nihag tō niet hiy nemen nan en, nemen nan en kē
 noy nahapqiyig vitwag qe so nuqul, si so naqañye
 masnēt. Kē net tō nemen nan mavan nen e kē
 met nage nen malaw, tō malaw, tō malaw, tō
 malaw, tō malaw va— van dēn a lōtōti tō en,
 meqlēn a lōtōti tō en.

Tō kē nihēw tēqēl lok hōw antan, nien hiy hōw.

Et misin te, vētmahē nimyen. Kē nihatig tō lokveg

yak natno mitiy nonon nen, nivēykal.

Van hay me, imam nonon mal matyak.

Imam nonon nivēhge kē van “Qele ave?”

Kē wo “Ooh, imam! No metsas agōh.”

— “Qele ave?”

— “Ooh! Akē nemen. Nemen liwo. Ba nok heletetgal so tēy maymay kē, nok akak lēlēge, nemen nen nemen liwo! Ba et van en, nēlēn gēn.”

Kē wo “Ooh, itōk. No nemyōs ēwē so nēk so etsas ēwē so nahap, nahap a leplep nēwe tētēnge en. Ba itōk, taña so nēk met vēglal van so nemen. Itōk, van me mōkheg.”

Imam nonon leveteg van nēlēn en, kē wo “Nēk mōkheg, kemem van lep negengen nagangēn.” Kē nisuwsuw galgalsi bah, nimtiy, ikē tiwag mi yoge yathēthēn en; kēytēl van.

Van hay nen, hay neqet, gil nihnag, van yow me, wuh noqo, gismamat qēt negengen nagay del ēgēn. Kēy qaṇyis; aṇqōn nen, lētne qōn laptō e, kēy matyak.

Tō ~ ōw naqaṇyis nagay nen; teyney yak nahaphap nen e, imam nonoy wo “Gēn lep namtehal tō gēn van ēgēn!”

Kēytēl wo “Gēn so van ave?”

Wo “Gēn van sok a nemen a leplep nēwe tētēnge agōh.”

Vēhge van wotwottigiy, wo “Nēk met kē mavan lō ave?”

Kē wo “Imam, kē mavan hay en, meqlēn hay a lōtōti tō en.”

Kē wo “Itōk. Gēn van a— dam a— vētmahē anen.”

Kēy teyney yak negengen nagay, nagayga; imam nonoytēl melep van hiy kēytēl nagasel lililwo wōy vētēl, qele so nabayōnēt.

Kēy van van van van van van, dēn hay lōtōti tō en. Van, at kal hag letō en, van hay qele kē: naqyañ liwo teleñlēn. Naqyañ nen e, nēk et van qe so naqyañ nen en kēy nōtōy velqōn. Nōtōy velqōn: nawawah a nawawah!

Imam nonoytēl wo “Nemen nen, natnon agōh. Kē notogtog antan agōh.”

— “Ba tak qiyig qele ave?”, kēytēl vēhge van imam nonoytēl en.

Imam nonoytēl wo “Wotwotmāg, en tō nōk, kamtēl voyoy nēk, nēk hēw tēqēl.” Wotwotmāg wo “Ohoo, imam! Nok mētēmteg!”

Wo “Itōk. Wotwotmehiy! Qele ave, a kamtēl voyoy nēk?” Kē wo “Ohoo, imam, itōk, ba nok mētēmteg.”

Wotwottigiy wo “Imam! Kēmtēl voyoy no: nok hēw.”
 Imam nonon wo “Hiywē?”
 Kē wo “Ooh!”
 — “Oh, itōk.”

Imam nonon lep van hiy kē nagasel liwo nen; lep
 van nili men nen; kē wo “Nēk van, etgal tog so
 napnō si so...? Nēk et tog so nemen aē antan en,
 a nēlēn qele nōk?”

Kēytēl hatig hag nen tō voyoy kē ēgēn. Voyoy tēqēl
 kē hōw leqyañ nen va— van, kē so nidēñ hōw
 antan qele kē: namtehal liwo! Qe so namtehal
 ne trak, namtehal liwo. Nagayga en dam tō nen,
 kē nitañyeg nagayga, tō nilep namtehal ēgēn.

Kē nivan i van en, van yow me lemtehal nen, so et
 yak yow qele kē: nañat liwo! Qoy goy tō
 namtehal.

Kē nivan yow me, so nivan heylō van; kē nihohole
 van hiy nañat en: “Nēk tukēg vēh so nok van
 vagēh?” Nañat en niququleg nēqtēn.
 Kē wo “Nēk ukēg no, nok van. Ukēg no, nok van
 heylō van.”

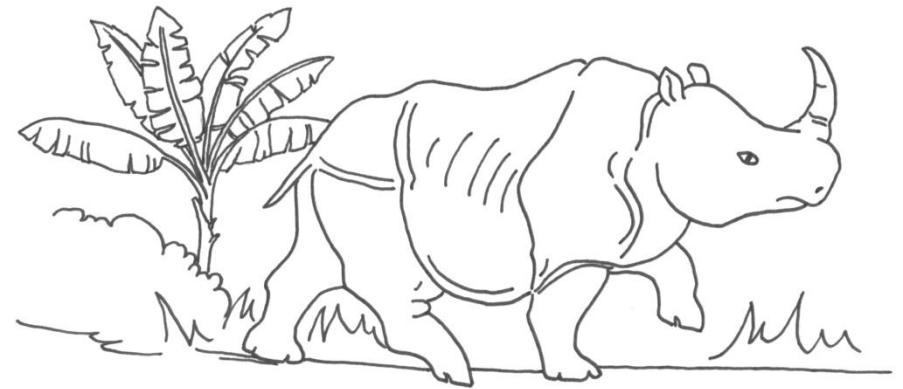
Kē wo “Ohoo! Nēk tavan vēh te!”, nañat en nihohole
 van hiy kē.

Tō— nañat en niboel kē nen e, kē niyow van hiy kē.
 Kē niyow van hiy kē nen e, kē nihēlat nēnlon
 vagtiwag.

Va—n, kē nimhe lok se kē! Yow van hiy kē vagyō, kē
 nihēlat. Kē moyow van hiy kē vagsoñwul, nēqtēn
 soñwul, e kē mehel mētmēt qēt.

Tō ~ kē ninyē lok goy te so kē nimhe lok se kē,
 tateh; tō kē nilep namtehal tō nivan.

Kē nivan yow me, van yow me lemtehal, so et van
 qele kē: nage vitwag tig tō nen. Qele so nōbōlōk
 en, ba nohon nonon vitwag woy: naraino.

Kē nivēhge van so “Nēk tukēg vēh so nok van vagēh
 yow?” Nage nen niququleg nēqtēn.

Tō kōyō vēyvaleh van i vēyvaleh e, naraino niboel kē
 nen e niyow van hiy kē. Yow van hiy kē nen e tō,
 yañfala en, kē nivan yak den kē, kē mavan
 menñeg kē van lēvētan en, nitig vah.

Kē mitig vah nen e tō ~ kē hatig hag tō nilep yak
nagasel nonon e tō, nihig kē aē nen e, nihig mat
kē. Tō kē nien non tō nen: kē nikalō yow.

Kē nikalō yow me qele kē, so niet qele kē: napnō
liwo leñ!

Kē nitigtig tō nietet kēlkēl nen wa so niet hag qele
kē: naṁalṁal tig tō. Nimisis vitwag tig tō nen e,
nimisis en niat yak hōw me hiy kē, nietsas kē.

Tō kē nialveg kē, wo “Eey! Van tō me!” Tō nimisis
en nigityak hōw me hiy kē nen e, kē nihohole van
hiy kē wo “Nēk van me gōh so akteg? Nēk et
ēglal te so imam mino nuwuwuh et en?”

Kē wo “Ohoo! Nok so vēhge nēk so: nili men nōk,
nemen nan tateh me gōh?” Kē nilep van hiy kē
nen e kē wo “Eey! Nili men agōh! Non imam
mino! Nemen gōh kē, non imam mino!”

Kē wo “Ba nemen nan ave?”

Kē wo “Hag lēm en.”

— “Ba imam nōnōm?”

Kē wo “Imam mino hag lēm en.”

Kē wo “Dō tavan, no tet vēh kē?”

Kē wo “Ohoo! Imam mino, kē nuwuwuh et!”

Kē wo “Dō van vege, nok et vege kē!”

Kē wo “Alē, itōk; dō van.”

Kōyō van, tō van dēñ hag me lēm en ~

Imam nonon, Wētamat.

Wētamat en nihohole van hiy kē: “Eey! Nēk mēdēñ?”

Kē wo “Ooh!”

Wo “Itōk, hayveg me.”

Lep bat kē hay nen ~ kē nivan hay, nihag hiy hōw,
letno haghag qele gōh en; kē so niat yak hag
qele kē: nage a nemen a vanvan tētēy a kē
nilawlaw en, dam tō a lēqtēn en, nōkōl!

Kē nihag tō net van hiy en, kōyō kaka tō, kōyō
Wētamat kaka tō en, namtan vėlēs hag alge en.

Wētamat nihohole van hiy kē wo “Intēl mitiy qiyig;
talōw e nēk mōl. Nēk tōmōl talōw. Ba intēl kaka
bah nōk en, kōmyō ṁalṁal mino van tatal tēy nēk
nēk etet mu mahē. Bah en, nēk van lok me,
kōmyō mōkheg bah en, intēl van.

No tagaleg qiyig van hiy nēk nēvēvēhge vētēl.
Nok vēhge qiyig van:

Totogyeg, no wo mēvēhge van hiy nēk tō nēk wo
meplu goy, nēk wo meplu togolgol, nēk tōmōl
talōw.

Vōyōnegi nan, nok vēhge van hiy nēk, tō so wo
nēk wo mēglal napluplu nan, nēk wo meplu
tenenen, igni a mālmal mino anen.

Vētēlnegi, no wo magaleg van hiy nēk, tō so wo
nēk wo meplu tenenen, nahaphap a lēm mino nōk
en, nēk nemyōs e nēk telep vēh qele nēk
nemyōs."

Kē wo "Itōk."

Kē wo "Nēk melep?"

Kē wo "Ooh!"

— "Oh, itōk. Kōmyō mālmal mino van tatal tēy
nēk, nēk etet mu mahē bah, kōmyō van lok me.
Van lok me, ēntēl qoyo tatal tēy, tō nok vēhiy nēk
bege vētēl ēgēn."

Tō ~ naāmālmal en ni lep kē tō kōyō van ēgēn.

Kōyō van tatal tatal van dēn me nen, van me lētqē
maṅgo. Nētqē maṅgo nen e, kōyō tigtig qele gōh
e kōyō et i et e, namtayō namalmaltē den.
Namaṅgo nen en, memen a— nēk et van en,
vēylaw geh tō anen.

Tō naṁalṁal non Wētamat en nihohole van hiy kē.
 Wo “Imam mino tagaleg qiyig van nēvēvēhiy hiy
 nēk en. Totogyeg, intēl tavan qiyig me lētqē
 maṅgo agōh. Ba kē tavap qiyig me hiy dōyō so
 ‘Mitiy!’, dō mitiy. Bah e kē nivan lok se so ‘Sok
 no!’, dō matyak me kē mal qeleñ. Kē nivap qiyig
 van me en: dō a mitiy, dō tabeg namtandō, dō
 matyak lok qiyig me, kē mal qeleñ. Ba nēk et yak
 hag lamaṅgo a vēymen geh tō gēn. Nēk et, et i
 et e, nēk et mey a so nemen a nemen, a nalawlaw
 a nalawlaw yeh en: tañ qal van, kē anen.”

Kē wo “Nēk melep?”

Kē wo “Ooh! Itōk, no melep. Dō van.”

Kōyō hatig hag, tō van ēgēn. Kōyō van van van van
 me nen, sey lō me lētqē kaskas.

Sey lō me lētqē kaskas nen e, kē wo “Vōyō gēn!
 Vōyōnegi nen, kē nivan qiyig lētqē kaskas agōh.
 Kē so mavap qiyig so ‘Mitiy!’, dō mitiy. Kē so
 mavap so ‘Sok no!’, dō matyak me kē mal qeleñ.
 Tō nēk et: nakaskas qagqag taq tō gēn. Nēk et a
 et i et en, nēk mas et galgalsi. Nēk et mey a so
 nitiy qagqag yeh den kēy en, hig qal van, kē
 anen.”

Kē wo “Nēk melep?” Kē wo “Ooh!” — “Ooh, itōk,
 dō van.”

Kōyō van van i van en, van me; vētmahē vitwag nen,
 nērēva.

Kē wo “Vētēlnegi nan gēn. Intēl van dēn qiyig me
 nōk e, kē nivap se navavap se a— qele kē mavap
 tō me hiy dōyō en: ‘Mitiy!’, dō mitiy; ‘Sok no!’,
 dō matyak me kē mal qeleñ. Tō ~ nēk et hōw
 antan en: nōmōmō valag kēlkēl tō hōw antan en.
 Nēk et a kēytēl goy hay, goy lok yow, goy hay,
 goy lok yow ... Nēk et a so kēy so mavan bah e tō
 so mavan lok yow me, nēk et a so mey a—
 babahnegi en: nēk lep neqen qele nōk, ba yoweg
 goy kē van, ikē anen. Nēk melep?” Kē wo
 “Ooh!” Wo “Itōk, van tō dō mōl ēgēn.”

Kōyō van tō van dēn me lēm non imam nonon
naṁalṁal en.

Kē wo “Kōmyō mal van bah?”

Wo “Ooh!”

Wo “Itōk, amyō mōkheg, intēl gengen.”

Gengen bah nen e tō, kēy mōkheg goy bah natkelgi
nen, kē wo “Intēl ēgēn!” Wo “Itōk.”

Kēytēl van ēgēn. Kēytēl van van van van, van me
nen e: van totogyeg me nen e, van me a lētqē
maṅgo en.

Kēytēl a dēn me lētqē maṅgo nen e, kē wo “Mitiy!”:
kōyō mitiy. “Sok no!”: kōyō matyak me qele kē,
kē mal qeleñ.

Kē met van lēwe maṅgo geh nen, kē met i et i et e,
mey nitiy lawlaw a nalawlaw a nalawlaw yeh. Kē
a nihig qal van qele gōh e, nahō nihōhō e kē
nikalō.

Kē wo “Nēk tōmōl talōw.” Kēytēl van.

Kēytēl van dēn me a lētqē kaskas nen e, kē nihohole
van hiy kōyō wo “Mitiy!”, kōyō mitiy. “Sok no!”:

kōyō matyak me qele kē, kē mal qeleñ se.

Kē nihatig hag nen tō, net ēgēn. Nōlōmgep en net
sosok van a letweh tēnge en. Net i et i et e, etsas
mey a naqagqag a naqagqag a nitiy qagqag yeh
den ige del en.

Kē a nihig qal van qele gōh en, nahō nihōhō e kē
nikalō van me. Kē wo “Igñi anen.”

Kē wo “Intēl van!” Kēytēl van.

Van i van en van, van me vētmahē vitwag nen, kē
nihohole van hiy kōyō. “Mitiy!”, kōyō mitiy.
“Sok no!”, kōyō matyak me qele kē: kē mal qeleñ.

Tō nōlōmgep en net tēqēl hōw qele kē, nietsas ige
mōmō en. Kēy goy hay, goy lok yow, goy hay,
goy lok yow...

Kēy goy bah hay, tō goy lok yow me, kē net a vitwag
mahgen a atgiy. Lep yak neqen tō yoweg goy
van nen e, nahō nihōhō e kē nikalō.

Kē wo “Itōk! Bah ēgēn. Nahaphap vētēl a no mavap
tō van nōk en, nēk mal lep qēt ēgēn. Intēl mōl
ēgēn.”

Kēytēl van me, hayveg me lēm nen e, kē nihag hiy hōw a letnon e kē niet ketket hag e ~ nage a dam tō alge a nemen a vanvan tētēy tō en, namtan vėlēs hag alge anen.

Kē nihatig hag nen tō, kē wo “Nēk tōmōl talōw, tiwag mi mālmal mino en, igni. Veg nahap a no mavap tō van hiy nēk en, nēk mal lep qēt, tō ~ en tō nōk en, nahaphap a lēm mino nōk en, nēk telep vēh qele nēk nemyōs.”

Kē nivēl lō me a nēkēs lililwo a qele gōh a wa nōsbōn, nēmlēit, nuqul, neleleh, natno mitiy...

Nahaphap del en, a nivēl lō van me hiy kē en, kē wo “Nēk et namyōs nōnōm e, lep. No tithig goy vēh te. Veg no mal vap van hiy nēk so nok galeg van hiy nēk nēvēvēhiy vitwag, so nēk wo melep, nēk wo makasem, tō nahaphap a lēm mino nēk temyōs vēh qele nēk nemyōs e, nēk telep vēh.”

Namtan hag alge a— dam tō alge en. Kē netet vėlēs hag alge anen.

Kē nihatig hag, nilep van nuqul.

Kē wo “Ohoo”, so kē et buste.

Kē wo “Ba nēk nemyōs nahap?”

Kē wo “Namyōs mino, nage a dam tō alge agōh.”

Wētamat wo “Nage nen, temyiñ vēh te nēk. Nēk mal lep nalqōvēm mino, nuqul nōk, neleleh nōk, nosobēn nōk so kuk nagamōyō aē; nēmlēit...

Nahaphap geh nōk e, so kōmyō lep a so kē temyiñ vēh kōmyō. Ba nage dam tō nen, kē temyiñ vēh te kōmyō.”

Kē wo “Ooh, ba namyōs mino a nage agōh!”
Wētamat et ukēg te.

Ba veg, kē mal vap vatag so ‘*Nahap a lēm mino a nēk nemyōs qele nēk nemyōs en, nēk telep vēh.*’
Ba Wētamat et ukēg te nage anen.

Tō, en tō nōk en, kē mas ukēg ēgēn.

Tō Wētamat nihatig hag nen tō, nihe hiy nage nen, lep van hiy kē tō nihey van lēnlon.

Kē wo “Itōk! Qiyig en, intēl temtiy qiyig en, kōmyō temtiy vēh te me gōh. Kōmyō temtiy qiyig a lēm non mālmal mino. Ino mahgēk nok mitiy me gōh. Ba kōmyō, kōmyō mitiy lok hōw en.”
Kē wo “Itōk.”

Lemyēpyep, kēytēl suwsuw bah, gengen. Gengen bah nen e, kē wo “Itōk. Kōmyō lep namtehal e kōmyō van tō mōkheg ēgēn. Veg intēl mavan meh tō aqyig.”

Kōyō van hōw nen, tō hayveg hay lēm noyō nen, tō en hiy van, kaka.

Kē hag tō hag me lēm nonon en, yoñteg tog so yoge mitimtiy te, tateh. Van i van en, dēñ van nalo soñwul nanme vōyō: yoge mohohole lap.

Ba kē nemyōs so kē mas wuh kōyō, namyōs nonon so kē so niwuh kōyō.

Kē magal kōyō van so kōyō vanvan nen e tō kōyō mitiy, wa tō kē nivan hōw, tō wuh matmat kōyō mi naqyēn.

Tō— kē nihatig hag nen tō— mahag van; kē net van so “Ohoo! Yoge gōh et mitimtiy te!” Kē menyē van, menyē van, tateh.

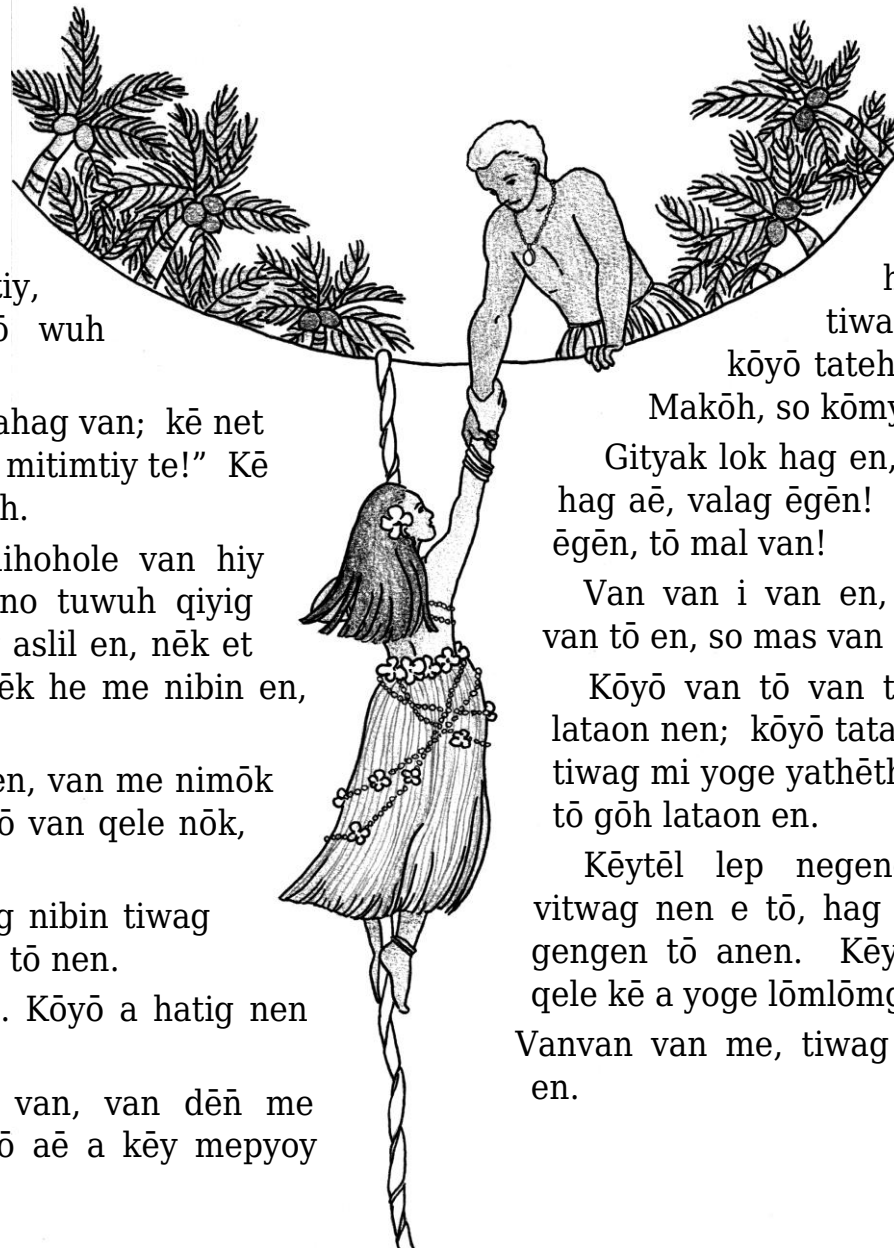
Mālmāl nonon Wētamat en nihohole van hiy nōlōmgep e wo “Imam mino tuwuh qiyig dōyō. Ba nēk valag hiy yow aslil en, nēk et van nibin lol tō anen, ba nēk he me nibin en, ba lep me noel.”

Kē nilep nibin tiwag mi noel nen, van me nimōk veteg kōyō van, vēsñēt kōyō van qele nōk, kōyō hohole!

“Hatig tō, dō van!” Mōk veteg nibin tiwag mi noel tō kōyō hohole noyō tō nen.

Mahē nognog meyen me ēgēn. Kōyō a hatig nen tō, lep namtehal tō a— van.

Kōyō van van van van va— van, van dēn me lemtehal a nagayga dam tō aē a kēy mepyoy tēqēl tō kē aē en.

Wētamat yōnteg a so “Ooh! Vētmahe kē nimyen ēagōh!”, so kē nivan wuh vege kōyō a kōyō nēh en. Kē nivan hōw me qele kē, nibin tiwag mi noel hohole tō nen, kōyō tateh. “Aah! Kōmyō so gal no? Makōh, so kōmyō ave?!”

Gityak lok hag en, lep nohos nonon, yow kal hag aē, valag ēgēn! Yoge mal dam ketket alge ēgēn, tō mal van!

Van van i van en, nēdēmdēm noyō so kōyō van tō en, so mas van dēn a lataon.

Kōyō van tō van tō va— van, van dēn hōw lataon nen; kōyō tatal kēlkēl laptō, imam nonon tiwag mi yoge yathēthēn en, mal van me, tō hag tō gōh lataon en.

Kēytēl lep negengen nagaytēl den nisto vitwag nen e tō, hag tō aslil lefranda nan nen, gengen tō anen. Kēytēl gengen en, so et van qele kē a yoge lōmlōmgep en nivanvan van me! Vanvan van me, tiwag mi mālmāl non Wētamat en.

Kēytēl sēk aē: “Eey! Nōlōmgep en vanvan tō agōh!
Ba kē melep mālmal non Wētamat en!”

Kēytēl yowlak goy kōyō van nen tō— lep vasgēt kōyō
van me: “Amyō hag hiy hōw!” Kōyō hag hiy hōw
nen tō— kēy gengen nen ~

Nemen liwo a mebel tō nēwe tētēnge en, nivan me,
nidēn me lēm nonon imam nonon qele kē: nage
a kē oyoy en! So niat ketket hag qele kē: tateh!
Kē nisok ēgēn. Kē nisok nen tō, nidam me ēgēn.

Kē nidam me tō nivan hey lō me lataon nen; vanvan
me nen, ige hag gengen tō anen. Tēlge matag
yathēthēytēl en tiwag mi imam noytēl, tiwag mi
mālmal en. Kēy hag gengen tō anen.

Mālmal en so niet yak hag qele kē a— nemen liwo
nivan me, kē wo “Eey! Nemen non imam mino
gēn!” Wa nemen en net vēglal mālmal en. Tō—
kē nihal tēqēl hōw tō— nihag hiy hōw lēqtēn
mālmal en; mālmal en nitēy kē, tō nilep tēqēl kē
hōw antan.

Tō kēy makvayge bah nen e, imam nonoytēl vap van
wo “Itōk! Gēn hatig lok, gēn leplep gangēn e
tō— gēn mōl lok.”

Tō kēy meleplep gay bah nen e, kēy hatig hag nen
tō— mōl lok hag lepnō nonoy tō— kēy tog lap
ēgēn, tō— navap taṃag bah hōw gēn.

Tiñielo

Woklo – Toglag

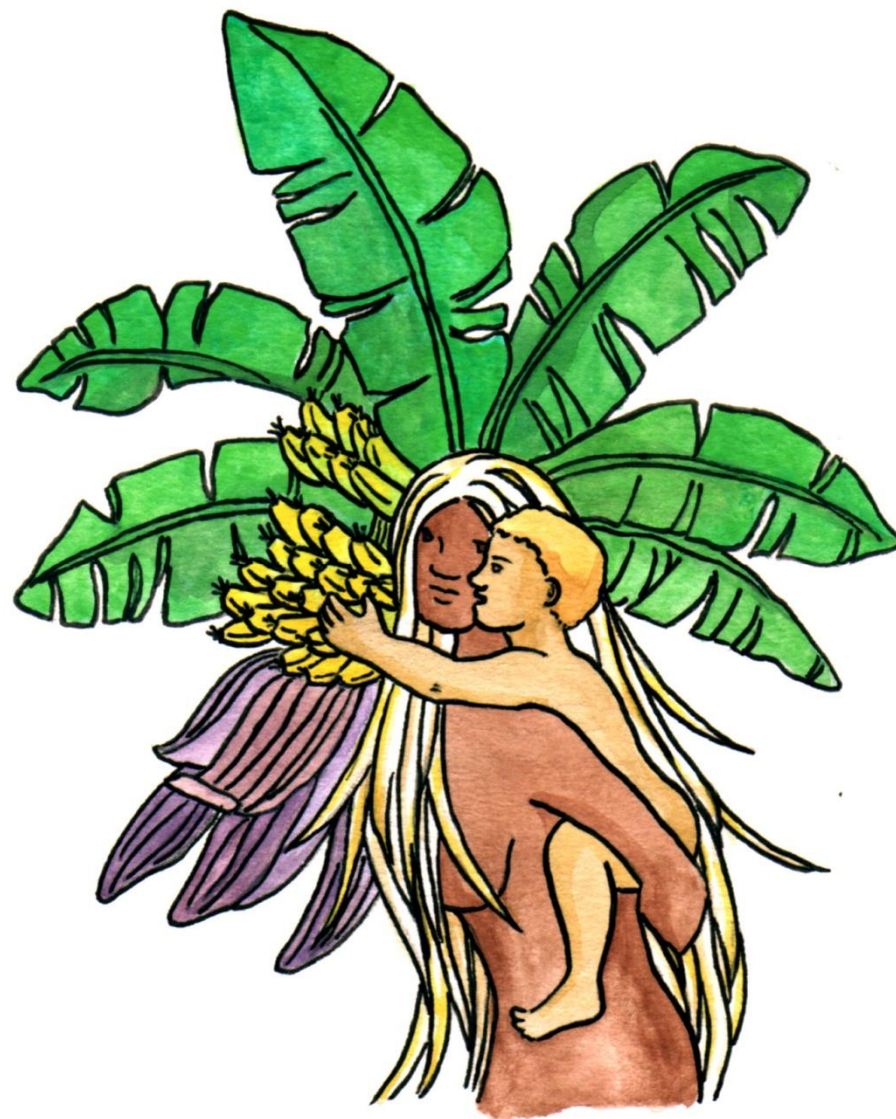
Tog tog i van en, togtog hag Toño en.
Namyanag liwo leñ vitwag. Ba kē
magaleg nētqē nonon ña— letō alge.

Ba kē mavah yosveg naptel. Ba naptel
nonon, vētmahē kē so nō en, naptel nen
kē nivan yow, sisqet kē nigaleg nēwan en, ba ~
Natmat aē, kē nivan me, kē nigengen naptel nonon
en. Kē nivan me, vētmahē lemtap kē nivan me so
nitsēkēm e, natmat mal gen naptel nonon. Ewa
kē niñōl lok.

Tog van i tog i tog en ~

Qōñ vitwag kē nivan lok se me, kē nivan me so net
naptel nonon wah ~ kē so et hag leptel alge qele
kē:

Natmat vitwag nen, nahan Lisēpsēp; ba ikē nebem
ēntēn, nahan Tiñielo. Kōyō taq tō a leptel nonon
mayanag alge en.

Ba kē nivap van hiy kōyō wo “Wēh! Kōmyō gēn?!
Nok van me, nok etet naptel mino gōh... Kōmyō
nen a kōmyō kuykuy naptel mino agōh!”

Tō ~ kōyō hēw me hiy kē antan ēgēn. Kōyō hēw
me hiy kē antan ~

Mayanag liwo leñ e kē nivap van hiy Lisēpsēp wo
“Napnō nōnōm ave?” Kē wo “Ohoo, napnō mino
yeh. No notogtog a yeh a letō alge.”

— “Ba itōk. Nēk mal gen naptel mino, ba nēk
lepyak me nēnētmei nōnōm a Tiñielo en, nok lep
kē. Nok lep kē, nok lep intik ge; nok van tēy kē
ñā lepnō mino, ba nok bōg kē.”

Tō Lisēpsēp vap van hiy kē wo “Itōk, nēk telep vēh
kē.”

Ba Tiñielo en, kē natman; ba kē net maymay.

Tō mayanag en nilep kē, tō kōyō mōl me lepnō
nonon mayanag; tō Lisēpsēp kē nihatig tō nigap
geleñ lok se ñā letō liwo.

Tō ~ kōyō motog van; tog van, tog van i tog i tog i
tog en ~

Ba mayanag kē melep me Tiñielo en, kē nilōnlōnveg
kē a lolo ēm. Tiñielo kē et kakalō te aslil, kē et

etet te so naslil qele ave: kē nihaghag vėlēs
namun a lolo ēm en.

Qōñ vitwag nen, mayanag vap van hiy kē wo “Nēk
hag qōtō; ba nok van ñā lētqē nondō leplep
gandō gengen bah.”

Tō Tiñielo wo “Itōk.”

Taem mayanag kē mavan lētqē en, tō ige susu a ige
lolo vōnō e kēy van me siseg me a lemtēgtap
nonon mayanag liwo en. Kēy van me, siseg me
lemtēgtap nonon mayanag liwo, kēy so et hay
qele kē ~

Tiñielo kē nikalō me a lēm nonon mayanag e, kē
niwak namtēgtap non mayanag, kē nikalō me.

Tō kēy vap van hiy kē wo “Ey, nēk mavan lō me
ave?”

Kē wo “Ohoo: imam mino a mayanag liwo en, kē
mepsis tō no.”

Wo “Itōk. Ba nēk takalō vēh me so gēn siseg?”

Wo “Itōk! No takalō vēh yow hiy kimi so gēn
siseg.” Tō kē nikalō me ēgēn.

Kē nikalō me nen, kēy siseg; kēy van tatal siseg a
lokona geh gōh ~

Van van van van e ~ net vitwag miyim ap kē mi
nevet nen e tō, kē niboel kēy ēgēn.

Kē moboel nen e tō, kē meteñteñ bah nen ewo ~ kē nivanvan hiy kēy tō nitit net vitwag den kēy. Tit nen e, tit sisgoy kē ña antan.

Tō ~ kē nigityak bat lok hay lēm nonon mayanag a imam nonon en, tō nilokēm namtēgtap, nihag bat.

Kē nihaghag nen, ige imam a ige yantēntēy a kēy misiseg tō en, kēy wo “Ey! Nēñtēñey a makalō me e, kē notogtog ave?”

Wo “Oo, kē notogtog hay lēm nonon mayanag liwo nongēn agōh.”

— “Vap van hiy kē so: Talōw, kē tog kakalō me! Kē nikalō me talōw e, kemem wuh mat kē.”

Tō ~ mayanag mōl lok me lētqē, van me tō hayveg me hiy kē, tō ~ kōyō kukuk, gengen, kōyō mitiy.

Lemtap, mayanag nivap lok van hiy kē wo “Tiñielo, nēk haghag qōtō; ba nok van lok se lētqē nondō; nok van wokwok lok se a lētqē.”

Kē wo “Itōk, van.”

Kē nihatig hag nen tō, imam nonon nivan; ige susu e van me tō ~ wak sas lok se kē van nen e tō lep lok se kē. Lep lok se kē tō kē nikalō me hiy kēy e tō kēy van siseg. Van yow ale en, suwsuw ~

Kēy suwsuw van i suwsuw e, net vitwag mahatig hag

mētēy kē nen, mētēm bat kē ña lolo naw. Mētēm bat kē lolo naw nen e, nōmōkhan malmaltē. Nōmōkhan malmaltē: sisqet kē so nimat.

Tō kē niatwut kal lok me nen e tō a niteñteñ se nen ~ Ige susu e vanvan hiy kē tō so yap kal kē; kē nihatig hag nivēhyu mi kēy; tit sisgoy qēt a ige susu anen ~

Tō kē nihatig hag tō nigityak mōl lok me, nihayveg van lēm nonon mayanag liwo a imam nonon en.

Tō ige susu a meteñ van en, ige tita nonoy van yow me so “Hē mak teñteñ kē?” Kēy wo “Oo, nēñtēñey nonon mayanag liwo en, mak teñteñ kē.” Wo “Itōk.”

Kēy hatig hag tō lep tō ak togyoñ ige susu nonoy ~

Tiñielo nihayveg bat lok hay, imam nonon niñmōl lok me den nētqē, van me nen tō ~ kukuk nagayō, kōyō gengen, mitiy.

Kēy motog van qele anen. Van i van en, Tiñielo e kē milwo galgalsi, kē mōlōmgep galgalsi ~

tō, ige e et van qele kē so “Oo, Tiñielo gōh kē, qe so kē nēvēvēhyu a mi ige susu en.”

Ige lililwo hatig hag tō, vap van hiy ige susu e so “Kimi vanvan, lep lō kē me ba atmi traem so vēhyu mi kē. So kē wo muwuh qiyig kimi e tō

kemem van me tō vēhyu mi kē e gēn wuh mat kē.”

Lemtap vitwag nen tō ~

Imam nonon Tiñielo en, namyanag liwo leñ en, kē nivap van hiy Tiñielo wo “Nēk haghag se qōtō. Haghag goy nondō ēñ. Nok van se letō ēgēn, nok van so wok se bah nētqē.” Wo “Itōk.”

Imam nonon nihatig hag tō nivan lētqē noyō; ige lōmlōmgep van me tō lep kē ēgēn. Lep lok se kē lēm e tō ~ van yow nen, tatal tēy kē van i tatal e tō a ~ kesyak van nēvēytitit lok se hiy kē.

Kesyak van hiy kē nen e tō ~ kēy vēhyu ēgēn. Kēy vēhyu tō wa ikēy, ikē. Ige del: ikē mahgen.

Kēy vēhyu van i vēhyu i vēhyu e kē nitit i— tit kēy nen tō a— ige imam non ige lōmlōmgep van me tō wuh kē, lep naqyēñ tō— lañ kē e, lañ mat kē.

Lañ mat veteg kē hōw wa ~ gitgityak qeleqleñ. Kēy selesleñ den kē. Kē nen lap anen.

Kē men van i en en, magtō vitwag nietsas kē nen etō

nikalō me tō ~ teñteñ goy kē van, tō ~ niteñteñ laptō, mayanag liwo leñ en niñōl me. Kē niñōl me nen, kē wo “Ey, mayanag! Nōlōmgep nōnōm a mamat tō en, en tō yow lepnō gēn. Ige lōmlōmgep mal wuh mat kē.”

— “De?” — “Mm.” — “Itōk.”

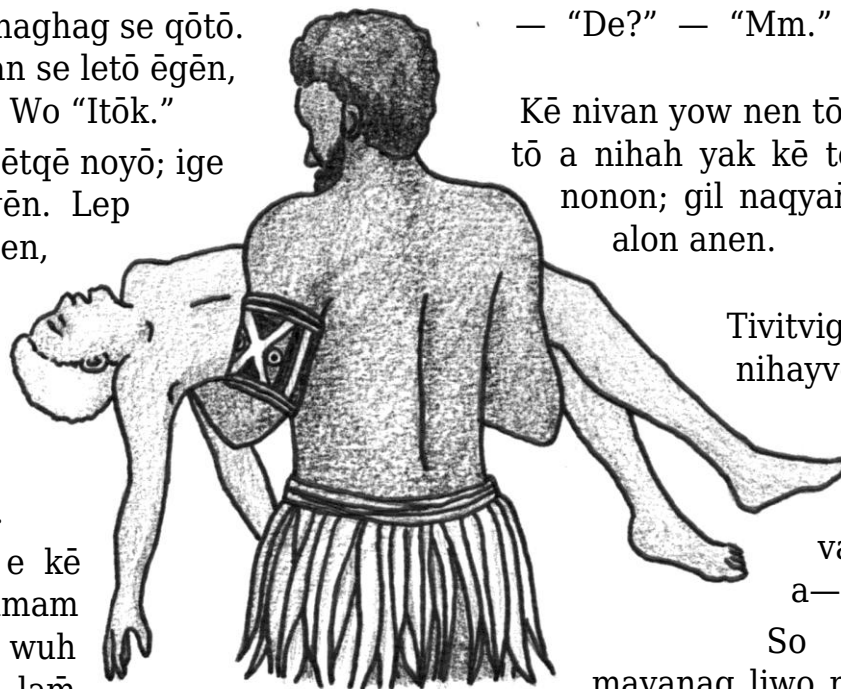
Kē nivan yow nen tō, niteñteñ bah hiy kē nen e tō a nihah yak kē tō nivan tēy kē me sili ēñ nonon; gil naqyañ; tō nitvig Tiñielo e hōw alon anen.

Tivitvig veteg kē van, ba tō nihayveg lok hay.

Kē nitog van i tog en: nōqōñ vōyō, vētēl e noyoy nen mavan van van van en, mēdēñ Lisēpsēp a— letō alge.

So “Ēt, nēnētñey nōnōm a— mayanag liwo melep tō kē, kē melep mōl tō kē me lēm: kēy mal wuh mat kē tō kē mal mat.”

Tō noyoy nen maqal Lisēpsēp a tita nonon ewo tō ~ nōqōñ vitwag, vōyō, vētēl, vēvet, tēvēlēm nen ewo ~

Lisēpsēp kē niyap lō nisiok vitwag; nivan hay legeay
 en niyap lō me nayaw vitwag, vētgiy van lolo
 siok; nivanvan lētqē en wot yak naptel kēy ōl so
 ‘naṁkey’.

Kē niwot yak naptel a ‘naṁkey’ nen; wuw yak
 nēvētan; van me, wuw van lisiok, gil naqyañ lolo
 siok nen, tivig naptel hōw, vay maymay van lolo
 siok, tō ~

Kē nihatig hag nen tō, nitēngēg lō nisiok nonon tō ~
 nihō me ēgēn. Kē nihatig a— qe so lesle tegha,
 kē nihō raōn lok me a lesle mey a nonon
 mayanag liwo en. A lepnō liwo en.

Kē mōhō me, mōhō me, mōhō me, van van van van,
 nognog me nēvēthiyle en; ba ige susu e, kēy suw
 geh tō hay a lēvēthiyle en. Kēy suwsuw a
 lemtehal a non mayanag en.

Kēy suwsuw nen, yoñteg yow qele kē a— Lisēpsēp
 kē nisehe neh.

Kē nisehe a nahan Tiñielo en. Kē nisehe neh nan,
 neh nan qele gēn, so:

*Tiñielo a Tiñielo a Tiñielo
 ba sasare nabaro rawulolo
 ba sasare kiesa
 ke a Tiñielo a Tiñielo*

*Tiñielo a Tiñielo a Tiñielo
 ba sasare nabaro rawulolo
 ba sasare kiesa
 ke a Tiñielo a Tiñielo*

Ige nētnētmey a kēy suwsuw tō a lenaw a lēvēthiyle
 a lemtehal nonon mayanag en, kēy yoñteg a neh
 en niyoyoy me.

Kēy wo “Ee, nalñe eh yoyoy me gēn! Ba yoñteg tog,
 so kē niyoyoy me ave?” Kēy at yak so et yow
 lesle qele kē a nisiok kē nivēykal.

Siok vēyvēykal hay me, kēy wo “Ooo, nisiok vitwag
 gamgam tō agōh! Ba gēn et ēglal te so nisiok
 gōh non hē?”

Nisiok e nigamgam kal hay me, kē nisehe neh a qele
 nok sese en ~ Van a— dēñ hay me qele kē, kēy
 so et van qele kē: Lisēpsēp!

Kēy wo “Ooo! Nahalqay! Nahalqay agōh.”

Lisēpsēp vap van hiy kē wo “Eey! Kimi suw tō gōh
 kē, ba mayanag liwo lolo vōnō gōh kē notogtog
 ave?”

— Kēy wo “Kē notogtog hay agōh, napnō nonon
 hay agōh; kemem notogtog lepnō vitwag.”

— “Ba kimi tak vēh so kimi van ōlōl kē me kē
 nivan me net no?”

— Kēy wo “Itōk!”

Kēy vētleg nēnētmeḡ vitwag kē nigityak kal hay.
Van hay lepnō en, wa nivan sas van mayanag en.

Wo “Heey! Nahalqay yow kē! Nalqōvēn vitwag kē
nivanvan me hiy nēk so kē so nietgal nēk. Ba kē
magam me lisiok. Ba nēk van yow so etgal kē.”

— Kē wo “De?”

— Wo “Oo!”

— “Itōk, nok van yow ēagōh.”

Tō kē mētēymat bah nalo ēm nonon ewo tō kē nivan
yow ēgēn.

Kē van yow me dēn lēvēthiyle, kē so at yak van qele
kē: Lisēpsēp hag tō nen. Naptel a kē mōmōk tō
van lisiok en, kē mal ō.

Tō nayaw a kē melep tō yow en: nēlēw nonon mal
kalō, mal hayveg lok.

Ba kē nidēn kē yow me, tō kē nivanvan hiy welan tō
kōyō teñteñ bah en ~

Lisēpsēp en nivap van hiy kē wo “Tot yak nagōm
vetel nōk, ba lep yak nōnōm yaw gēn. Ba dō
vēykal, ba nok et nēqyōn Tiñielo so nēk metvig
kē ave.”

Mayanag wo “Itōk. Teñkyuw nēk a nēkēkēn leñ.”

Mayanag nilep nagasel, tot yak naptel a— mavah tō
hōw lisiok en, kē nitot yak; tuw yak nagayga den
nēmtot ne siok; tō yap nayaw tō ~ nayaw

nidam kē tō ~ Lisēpsēp nidam kē tō kēytēl
vēykal.

Kēytēl vēykal van van van en, dēn hay lēm non
mayanag. Mayanag en nilēg veteg van nagayga
ne yaw nonon lēbēyih ne ēm nonon; vēhbeg
veteg naptel nagan van lemteēm nonon; tō kē
nivap van hiy kē wo “Van lō me gōh!”

Kōyō vanvan aqut e tō: “Lisēpsēp! Tiñielo e mamat,
ba no metvig kē hōw gēn.”

Lisēpsēp wo “Itōk. Nok van lok me, so nok so
lep lok se intik, tō kamyō mōl. Ba nēk titig qōtō
anen.”

Mayanag liwo kē nitigtig, Lisēpsēp kē nitaq hōw
leqyañ nonon, nisesse neh.

*Tiñielo a Tiñielo a Tiñielo:
ba sasare nabaro rawulolo
ba sasare kiesa
ke a Tiñielo a Tiñielo:*

Kē migil naqyañ nen, migil i gil wawah Tiñielo; lep
ketket Tiñielo den naqyañ nonon, lep ketket kē
hag me alge; tañ qal nataqmēn del, nataqmēn
del van me nimhe lok qēt; kē nitañ qal nēpnēn,

nēpnēn van me nivēhgi et lok; nagamlala nonon
aē lok; naday nonon miftyak qēt ~

Kē wo “Tiñielo, tig ketket!” Tiñielo nitig ketket.

Kē wo “Wokbaōt!” Tiñielo niwokbaōt.

Kē wo “Van lok me!” Kē nivan lok me.

Kē wo “Gityak!” Kē niftyak.

Wo “Gityak lok me hiy no!” Kē niftyak lok me.

Lisēpsēp kē nivap van hiy mayanag, kē wo
“Nemgaysēn, Tiñielo nok lep lok se kē den nēk
ēgēn, tō kamyō mōl lok se a— letō a— kamyō
notogtog aē.”

Tō kē nisēkhan van mi mayanag; tō nitēy van
lemnēn Tiñielo, tō kēytēl wokbaōt lok yow lenaw
ēgēn.

Kēytēl van dēn yow lisiok, kōyō hag ketket hag
lisiok; mayanag nitēngēg lō kōyō; tō kōyō hō
hiy; ba tō mayanag niñōl lok.

Tō kōyō hō lok se lepnō nonoyō tō ~

Nulsi kaka ne kaka tamag gōh kē, kē nibah hōw gēn.
Teñkyuw.

Noqo kuykuy te Yō

Alfred Lobu – Aya

I gōh kē, navap taṁag boqo kuykuy vitwag.
Tog tog i van en, ige togtog sil. Ige togtog
sil, kēy togtog ṇa hōw a— Ayō en.
Mahē kēy togtog van nen en, bas ~
notogtog nonoy itōk. Kēy muwumwu lētqē,
kēy voṇopṇon lenaw ~

Bas kēy motog van i tog en, kē mavan me lōqōṇ
vitwag nen: kēy qētēg et qeleṇ net.

Kēy qētēg et qeleṇ net en, Ayō en, napnō wōy vēvet.
Bas vētmahē kēy sok me net vitwag en, kēy dēm
so kē lepnō vitwag den hōw Ayō a leptō en. Kēy
sok van, sok kē velvōnō, lepnō susu geh nen, kēy
et etsas te.

Kēy menyē goy so taval qōṇ kē nisey lō lok me,
nikalō lok me: tateh.

E nōqōṇ mey nen nibah.

Talōw nan lok se hag en, kēy et qeleṇ net vōyō e,
vētēl en; tō ige nonoy, kēy sok kēy. Kēy sok
walēg me lepnō nonoy nen, tateh.

Kēy lep nisiok, hō tavalgi, hō dēṇ a lepnō su vitwag
lok se. Kēy sok van, vēhge lōlhiy van ige geh
nen: “Kem soksok me ige nonmem”, qele gēn.

Kēy sok van, vēhge lōlhiy van: tateh et. Kēy et
etsas te. Kēy van walēg napnō del, Ayō nen en
aa, kēy et etsas hōn te kē. Tō nōqōṇ mey nen
nibah.

Taval qōṇ nan lok se hag en, net tēvēlēṁ, net levetē,
kēy qeleṇ.

Navap taṁag nan, mey nōk en, noqo nikuykuy kēy.
Ba kēy et et vēglal etsas qete so nahap inṁeg tō
kēy gōh. Tō net en meqleṇ qele anen.

Van i van en, lepnō vitwag nen, sisqet net niqleṇ qēt.
Tō ige vēvēh a tog tō nen en, kēy et van so
nahapqiyig vitwag, ak inṁeg tō kēy agōh.

Bas nen, ige vēvēh nen kēy vayak den napnō nonoy
nen, kēy van tiwag mi ige lepnō mey vitwag lok
se. Tō— velqōṇ en aa, net niqleṇ. Ba noqo nivan
me nilep kēy en, a aṇqōṇ.

Qōñ vitwag nen, net nivan lētqē nonon lok se ewa tō
kē nietsas nabalbe qo. Nabalbe qo nan e, noqo
nan e nilwo. “Oo!! Wun nage gōs kē a
niwsewseg net en!”

Kē nisu etsas naday non net, a noqo nivan me nilep
kēy, nikuy kēy en.

Tō, kēy et vēglal van ēgēn.

Kēy van me tō ~ vasem velvōnō “Gēn a etet higap
gēn a— lepnō agōh, akē noqo kuykuy vitwag aē
tege kē. Van me, ba et te munmi nabalban!”

Tō ige vēvēh nen, kēy van me; et van nabalban nen
e tō a qe so ~ namtēgteg e niqal qēt kēy, wa tō
~ kēy tēytēymat ēnōk, so ige vēvēh a tog tō nen
en, kēy mas mōl yak qēt den Ayō; so wo nethap
e, noqo nikuy qēt kēy.

Noqo mukuykuy e mavan me, mewsewseg tō kēy
lemyen, aṅqōñ, tō en tō gōs kē: kēy metsas van
a— mi namtay ēgēn. Noqo nivan me, nitēvi kēy a
lemyen en.

Kēy yem kal den kē, si so kēy gityak maymay yak
den kē; ba ige mey a nososol qele nōk e, noqo
nitēy qal kē en tō niñit maymay kē e, nikuy kē.

Bastō nētēytēymat nonoy en, kē mamaymay ēgēn.
Tō a ige del geh nen en aa, kēy taqyeg neteh siok
ēgēn.

Nēm nōk, siok nonon aē; nēm nōk, siok nonoy aē;
ige vēvēh a— tog tō Ayō nen en aa, kēy meteh
velvel qēt kēy nisiok.

Vētmahē nisiok nonon ige vētgi nōk e kē nitēymat
en, kēy hēhēn negengen nagay, sōsōnteg nonoy
etō— hō ēgēn.

Hō yak den Ayō ēgēn.

Yatkelgi mōhō hiy Napnōlap, yatkelgi mōhō lok se
hiy Nōybaybay.

Hō ña Apnōlap e, kēy mōhō ña a V atop. Kēy van
Lētēlit...

Tō ige mey kēy hō Nōybaybay e, kēy hō lok se hōw
Lēyēp en, tiwag mi Lēy.

Bas ~ vētmahē a kēy a hōhō nen en, nalqōvēm
vitwag den kēy aē, kē nētan. Ba ēgnōn mal mat.
Ēgnōn mal mat a noqo mal weseg qeleñ kē.

Tō— kē mososol.

Vētmahē ige nōk so yem ketket yow lisiok nonoy so
kēy so hō hiy ewa kē nivan yow, niteñ van hiy
kēy. “Ēē! No tadam vēh kimi?”

Kēy so “O, nemgaysēn, nisiok mal su!”

Ewa ige nen kēy hō veteg kē, tō van.

E— ige vētgi nōk kē yap lōlō nisiok nonoy: kē nivan yow, nitig taqet kē van, nivēhge qēt kē van.

“Nisiok en, vētmahē aē? Nok so dam kimi, no tadam vēh kimi?”

Kēy so “O, nemgaysēn! Nisiok nusu!”

Ewa kēy hō... Yap nisiok nonoy ewa kēy tēngēg lō e tō kēy van.

Mavan i van en, tō mēdēn me a— babahnēgi siok: tō nukēg Ayō, tō nivan.

Bas nen, tō— Kē motog mahgen ēgēn.

Tō kē mavan me vētmahē vitwag, nēk tig hōw Ayō, ba nēk et lok me hiy no Mōtlap gōh: nēlē aē. Lepnō su anen.

Tō kē mavan e tō kē motog bat van a lelo lē anen.

Kē nigaleg negengen nagan a qe so: kē niet van a so noqo et tatal si te. Yakhagyeh lemyen: lemyen e kē nitēymat negengen nagan a nōqōn nōk en, noqo kē nivatēp mahē, mosoksok gengen nagan ~ kē memtiy ēgēn.

Kē motog van qele nōk i tog en, bas nen tō kē nipsis. Kē mēpsis yow nen en, napyam. Nētmei taṃan vēlē.

Tō kē mōbōg kōyō van, metgoy kōyō van; van van, van i van i van en, kōyō mavanvan.

Ba kēytēl togtog vēlē a lēlē anen. Lemyen a so tita nonoy su at lō ēwē yow me a so nisoksok gaytēl mōmō, su lep ta gaytēl gengen en, niṃōl lok lēlē.

Tō kē mōbōg kōyō van qele nen, mavan van van i van en, kōyō musu lililwo hag.

Kē nivatne kōyō bakaykay; teh namuyō ih van, votog namuyō qatag van; vap van hiy kōyō so nakaykay qele nōk ~

Tō kēytēl a motogtog nen en, namwumwu namun velqōn vēlē a— tēytēymat a— naqtag namuyō en. Su teh van nih namuyō ~

Tō kēytēl motog van qele anen. Tog van i tog i tog e, yoge taṃan susu nonon en, kōyō van hag, kōyō mōlōmlōmgep.

Kōyō ēglal hohole ~

Tō kōyō vēhge van ēgēn: “Tita!” Kē wo “Nahap?”
Kē wo “Wō ēntēl mahgentēl a tog tō lepnō gōh?”

Tō kē nivap van hiy kōyō ēgēn: “Ōōy! Nemgaysēn, yohē yantintik! Napnō Ayō kē en, gēn naṃadeg a gēn naṃadeg woy! Tō nok vap van hiy kōmyō so kōmyō tele vanvan olbaot vētmahē geh gōskē en, veg ~ tog tō lepnō gōskē en, noqo kuykuy vitwag aē. Noqo nan, nilwo a nilwo! Ēntēl gōskē, ēntēl tig ketket hag e, ino gōskē nehyo a nilwo veteg kōmyō, kōmyō lōmlōmgep ēnōk ~

ēntēl gōskē antan! Atatlan ēwē hag hiy noqo nan!”

— “De?! Ba kē notogtog ave?”

— “Nok et ēglal te, so kē notogtog ave.”

— “O, itōk.”

Ba tita noyō nivap van hiy kōyō, wo

“Kōmyō wo mavan wo mepñopñon gantēl, nok hig goy kōmyō so kōmyō tele vanvan hep nañye mey gēn. Kōmyō so makaykay bah qele nōk en, atmōyō mōl lok me!”

Tō— kōyō moyōnteg nalñan van qele anen.

Van i van en ~ Qōñ vitwag nen ~

Ba— kōyō vap van hiy tita nonoyō e so “Tita, talōw en, nēk tin tintin nagamamyō a tin mey a nilwo malig van den a qele nēk tintin me hiy kamyō en!” — “De? Itōk.”

Tō kē sal nitintin nagayō en, negengen nagayō, kē nitēymat e, nusuvay liwo malig van.

(Veg kōyō a van a voñopñon qele nen, Ayō, nēñēlmet nan nehyo en! Kōyō van voñon van van yow qele nōk en, namaygay niak kōyō e kōyō mōl lok.)

Tō kōyō vap van hiy tita noyō so “Nēk wo mahaghag, ba nēk tēymat negengen nagamamyō talōw en aa, nisuvay liwo! Ba naqtag namunmamyō vēvēh ēnōk?”

— “O, naqtag namunmōyō, kē nivanvan sisqet van a— tey vagtiwag ēgēn.”

— “Oo, itōk. Kamyō nemyōs a qe kamyō mavap tō van hiy nēk en, so: nēk so meptog naqtag namunmamyō en aa, nēk votog nēk vidin nēvētbē mey nōk kē niōy nēk vētgiy yak van; nēk votog, nēk vidin nēvētbē namunmamyō mey nōk, kē niōy, nēk vētgiy yak van.”

(Qele a— gēn etet, mahē non ige qagqag, kēy et a— kēy bem a nēvētbē a naqtag nitig geh aē, aa? Qele so nōwōtēq nongēn ēanen.)

Itōk ba lōqōñ vitwag nen: “Oo, itōk! Talōw en, ithik ~” (*yoge lōmlōmgep e, kōyō hohole ēgēn; vatvat noyō ēgēn*)

“Talōw en aa, mahē a tita vavap hiy dōyō aē so dō tog dēñdēñ en: dō tēdēñ talōw!” (Kōyō et vasem te van hiy tita noyō en.)

— “Oy! De? Itōk.”

Lemtap nen, kēytēl ak vayge bah nen en, kōyō van, tō— kaykay sok su voñopñon se ēgēn.

Tō kōyō mavan ēgēn: mavan hep a— mahē a tita
noyō mihig goy tō kōyō aē en. Kōyō vēy tekēl
ñeye e wah ~ yōnteg qele kē a: nalñe ñoyñoy!

HrHrHrōōō HrHrHrōōō

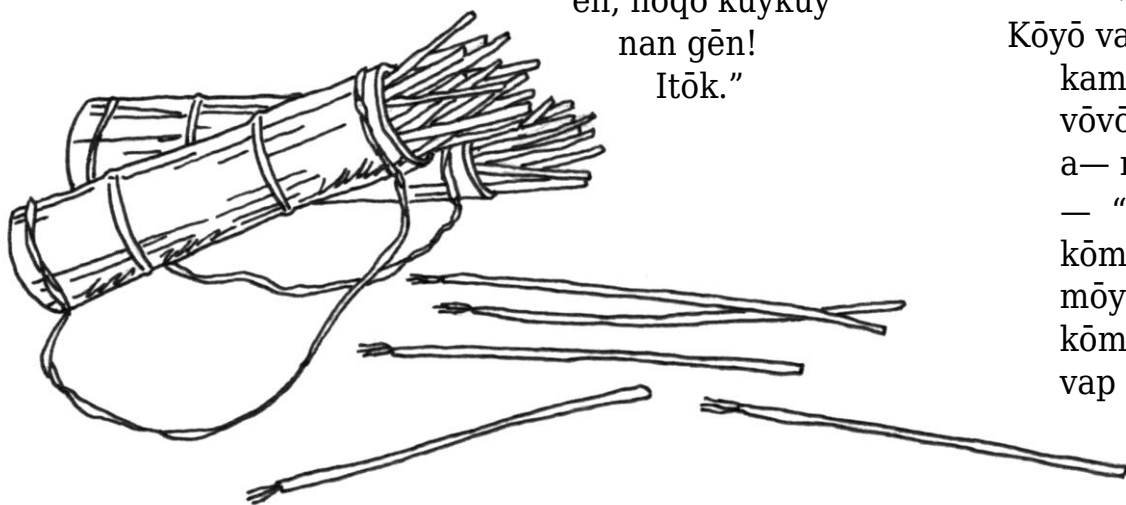
“Ēy! Nahapqiyig gēn!”

— “Nalñe ñoyñoy en vanvan lō me ave?”

Kōyō hal tiñqoy van qele kē: “Ohoo, lō me hay
agōh!”

Kōyō tō vēy tekēl ñeye, van hay nen, so et yak hay
qele kē: natkel qo liwo leñ del en, en del tō nen
en! Neketket nan en, nehep a nēlē a— kē ~
mitiy basay tō en.

“Ooo! Noqo liwo a tita vasem hiy en, noqo kuykuy
en, noqo kuykuy
nan gēn!
Itōk.”

Kōyō metet galsi bah van e mōl lok.

Mōl lok hōw nen e, vap van hiy tita noyō e so “Tita,
kamyō nemyōs so talōw e nēk qētēg vet natamge,
natamge liwo. Ba nēk viy nagayga a nētēymat
nowmat, kamyō nemyōs so natamge en, kamyō
del nōk teyem vēh hag aē; yēt maymay tekēl
tamge, yēt maymay tekēl tamge; nagayga, kē
mas hoyo; neleñ niyip van aē, kamyō hag ēwē
latamge nen en, tō neleñ nivanvan tēy kēlkēl
kamyō qele gēn.”

(*Mey nōk e, kōyō tēytēymat buwuwuh qo ēgēn.*) “O,
itōk.”

Tita noyō mevet natamge liwo noyō, miviy nagayga
nan; bah nen ewo tō kōyō so “Itōk.”

Kōyō vap van hiy tita noyō ēgēn: “Tita? Talōw a
kamyō hatig en, nēk tin nitintin nagamamyō ~
vōvōyō, velvel kamyō. Ba nilililwo malig van den
a— mey a nēk mitin tō a anoy en.”

— “Qele ave kōmyō vēhge qele nōk? Nahapqiyig
kōmyō vēhge tō nok tēymat tō naqtag namun-
mōyō geh gōskē, nēlē nontēl kē niōy ēgōh? Ba
kōmyō vavap so qele nōk se batamge? Ba kōmyō
vap ēnōk so tin negengen nagamōyō talōw e,
vōyō! Nilililwo den mey a mitin tō van hiy
kōmyō anoy en.

Ba velqōñ e kōmyō vēhge no, so:

tin nitintin nagamōyō en aa, nilililwo qele nōk ~
Velqōn e, kē nivanvan kal vėlēs!

En tō gōs kē, nilwo hep den mey t'anoy, ba
vitwag; ba qiyig gōskē, kōmyō vap me so: talōw
e, vōyō qele anen.

No nemyōs e nok so ēglal dēmdēm nonmōyō,
bahap tō kōmyō vēhge no so nok galeg namwu-
mwu mey gōh van hiy kōmyō."

— "Ohoo, tateh, tita! Kamyō mal etsas noqo liwo en!
Ba talōw lemtap en, kamyō van hiy kē, tō kamyō
wuh kē ēgēn."

Tō tita nonoyō niteñ ēgēn.

"A nok matēg tō no nōk a van hiy kōmyō en! Kōmyō
van hōw tō noqo nikuy matmat kōmyō, bas nen tō
~ bah ēgēn, nok dēyē gōh ēwē a so noqo nivan
me tō nikuy se no.

— "Ba nitog! Kamyō tuwuh kē talōw."

Kēytēl su mitiy nen e ~ kōyō memtiy e, memtiy mat-
lañlañ ēwē.

Lemtap qōnqōn leptō, tita noyō nihatig tō nisal tintin
nagayō.

Sal qēt nitintin nagayō: tēymat qēt nahaphap van
hiy kōyō nen, lemtap nen e tō— kōyō del hiy.

Kōyō vey lō me ale, van me, yoñteg a nalñe ñoyñoy.
Noqo e ñoy tō hay en.

Kōyō wo "Kē en si tō hag letnon kē!"

Tō kōyō veykal lok me en aa, tō van tekēl ñeye, yem
lō me alge; yēt maymay nagayga nonoyō tekēl lē
en, a noqo en tō antan en.

Ba kōyō mēyēt a lēqētēnge a yeh. Yēt maymay wuy
a nagayga vēvet: tekēl tamge, tekēl tamge, tekēl
tamge, tekēl tamge.

Tō ba— lokveg natamge; su van yow me labaen
heyhey nen en, bah tō ~ yem ketket vitwag
nitēy tekēlgi, vitwag nitēy tekēlgi, kōyō vatah so
"Vitwag, vōyō, vētēl" e kōyō yow! A yow tēy a
natamge liwo en!

Tō a— mak qele anen.

Kōyō mētēymat qēt bah kōyō, memneh qēt nēvētbē
qatag namuyō; a nēklayō gōskē wa tekēlgi qele
nōk nōy; tekēlgi nōy, tekēlgi qele nōk nōy~

Tō tēymat bah nen e, so "Itōk! Dō mētēymat ēnōk!",
wo "Alē, vitwag, vōyō, vētēl!" nen e, kōyō yow
tēy natamge tō, ba ~ neleñ en niyip van aē nen
en, ba tō— kōyō tig tō ña apwo tamge; tō neleñ
en nihal tēy kōyō ēgēn.

Hal tēy kōyō en, nēqētēnge a suvay antan, aa? Ba
tō, kōyō qētēg lep naqtag namuyō e tō makay
ēgēn! Kay a noqo en.

Kōyō kay, makay, makay, noqo e su yoñteg a qe so
nusu memeh nan e kē nisu lañheg naglon.

Kē en tō e, et matyak te. Nemtiy a noñoyñoy a noñoyñoy mat kē!

Kōyō makay i kay en, nēvētbē namunyō e, tekēl qētēg beneyō e, mabah. Kōyō qētēg kay lok tekēlgi wa tō noqo kē, niyōnteg a so “Ēt! Nahapqiyig nītñit no agōh, ba so nahap?”

Tō kē qe so kē nimatyak me e, matyak me, nēklan geh nen en aa, kōyō mal kay heyheylō qēt mi naqtag!

Wa kē niyōnteg van a qe so vētmahē del gōskē en, lok yow me lēlē nen tō kē nivan lō yow lenaw en aa, vēlē day geh!

Noqo e tiqyo yōnteg e so: naday nonon wun meplag lililwo en, bastō kē niyōnteg so: “Nahapqiyig su nītñit no agōh!” (*gēn et ēglal te nēdēmdēm ne qo, ba—*)

Tō noqo en, nēheg me qele kē wa etsas kōyō.

Tō a mahatig hag nen en aa, yipteg so kē niqal lok kōyō hag a latamge liwo noyō, a kōyō hag tō aē en!

Ba tō kōyō makay qele anen.

Kōyō makay, makay i kay i kay i kay en: naqtag namuyō et qēt qete; naday ne qo e wun mamamasēg ~ tō natkel qo liwo nen van hōw, tō nimat ēgēn.

Kōyō menyē van so noqo so nihatig lok me: tateh.

Tō kōyō yap nagayga noyō tō ~ dēndēn lok van nēqētēnge e tō ~ yow hiy lok van lēqētēnge; tō hēw tēqēl me ēgēn.

Tō van hōw, tō lep nalke noyō; tō, ba tig hiy hōw apwo qo, ba tō woy nawyen.

Woy nawyen: hel mēt yak naglon ~ (*Naglon en, nage mētēgteg: kōyō mayap ēwē me qele nagapyuy a hag lēmēt en. Mey a qele namat. Nemtēltēl tege qele gēn.*)

Kōyō mehel mēt nēdēlñan, a mehel yak ēwē a tekēlgi, mehel yak ēwē tekēlgi, ba mehel mēt del. Van tēy me hiy tita noyō, so “Tita? Kamyō mal wuh mat noqo liwo en!”

Tō “Et van en, naglon kamyō yap tō gōs kē, tavalgi levetō hōw en! Bas nen tō, nēdēlñan: natkelgi nan nōk.”

Tō tita noyō en niteñteñ goy kōyō van, nimlaklak goy kōyō — “Itōk.”

Kē nemyōs so kōyō van tēy kē, kē niet te mun.

Kōyō a mavan tēy hōw tita noyō: kē mamat mōl, sisqet kē nimat! A kē metsas van a noqo liwo qele nen a nukuykuy net en ~ a so kēytēl en, kē net su kēytēl van en!

Tō ba ~ kōyō tēy goy tita noyō van; van, van,
nōmōkhan nivan lok me ewo tō ~ Bah ēgēn.
Kēytēl mōl lok hag lēm noytēl ewa tō— van lok
me tavalgi lengo vētmahē nēvēthiyle qagqag,
mahē geh nōk aē tō, ba ~ galeg nep lililwo
ēgēn. Galeg nep.

Galeg hōw nep nen: ige hōw Nōybaybay e, kēy tig
me, ige te-Pnōlap kēy tig et me nep, hōw a hōhō
tō yow Ayō en, ba so “Iyē qele nen?!”

Kēy so van me, kēy mētēgteg. Bas ~ lēkle wik vōyō
vētēl en, kēy yōnteg qele kē: nōmōkhe qōn!

Kēytēl magaleg nep vagtiwag nen e, mabah. Bas
lēkle qōn vōyō vētēl nen e kēy yōnteg nōmōkhe
qōn ēgēn.

Neleñ a— neleñ maymay nivan me a nitig me Mōtlap
kē en aa, nōmōkhe qōn ne qo en, ne qo kuykuy
en. Kē nidēñ hōw a Nōybaybay en.

Ige hōw Nōybaybay nen en aa, kēy yōñninhēt qēt.
“Yēhē wun mōkhe hap mōqōn tañayñay qele
gōh?” Kēy et ēglal te so qele ave, kēy mōkmōk-
hegwēl lēlēge.

Tō net tēytēy tēnge hōw Nōybaybay en nigal naman
nonon e tō ba nileh neleñ.

Nileh neleñ tō, ba neleñ en tig lō me hōw loTogle en.

Kē nivēhgi Togle e, bas nen tō ~ ige to Mōtlap
gōs kē, kēy mahaghag lēlēge me Mōtlap, kēy
yōnteg nōmōkhe qōn nen a uuu! Namaymay a
namaymay!

Ige me Mōtlap gōs kē e, kēy meskiyak dēlē ēwē.

Tō— kēy van tō et net tēytēy tēnge tolok me Mōtlap
gōs kē: “Gēn togtog qele gōs kē, gēn tamatmat,
tanem neleñ!!”

Kē nilep yak neleñ en, nitig lō me hag Wōvet en. Tig
lō me hag Wōvet en, neleñ e yip yak mōkhe qōn
den Mōtlap: kē nilep yak nen, niyip yak lō van
Apnōlap en. Hōw Lētēlit, Vatop, vētmahē geh
nen en, kēy haghag lēlēge.

Nōmōkhe qōn, nōmōkhe qōn!

Bōqōñ vōyō, vētēl nōk en, ige hōw a Lētēlit tiwag mi
Vatop en, kēy so matmat a mōkhe qōn en.

Tō kēy van etgal lok se net tēytēyman nonoy.

Tō— vap van hiy kē so “Nēk mas leh neleñ kē! Wo
nethap e, gēn matmat ēagōh!”

Tō ba kē nigaleg lok se nētēnge nonon; neleñ nivēy
lō me hag Leñyeqo en.

Neleñ nivēy lō me hag Leñyeqo en, bas nen tō niyip
yak nōmōkhe qōn hōw Ayō e, tō niyip lō ña leVet
Tagde. Tō, tateh et leVet Tagde.

Tō kēy yōnteg hiy kēy itōk.

Veg neleñ maymay yip lō me Mōtlap tō nivan lō
Nōybaybay, ige tō Nōybaybay kēy yiy den!

Net hōw en, bētēytēy tēnge e, kē nileh neleñ en aa,
neleñ nivan Togle en: ige to Mōtlap kēy so
matmat.

Tō— net tēytēybē nonon ige to Mōtlap, kē nileh lok
neleñ en: nivan lō me hag Wōvet en; ige
tēLētēlit tiwag mi Vatop, kēy so matmat.

Bas nen tō ige taVatop tiwag mi ige nen kēy et net
tēytēybē nonoy, tō nileh lok neleñ en: neleñ tig
lō me hag Leñyeqo en, ba niyip lok hōw, tō niyip
nōmōkhe qōn en, lō ña a— leVet Tagde.

Tō kēy so “Yēhē! Nōmōkhe qōn nōk, namaymay a
namaymay!”

Tō tēlge galeg lok se nep. Kēytēl galeg lok se nep
nen en, tō ige wo “Yēhē! Qele so noqo kuykuy
hōw Ayō e, kē mamat ēnōk? Nōmōkhe qōn nan a
gēn a yōnteg tō agōh! Vētleg tog net nivan tog
tekel wutwut!”

— “Oo, nahō hō tō yow en!”

Tō nahō a kēytēl mōmōk en, nep en. Kē nigen qōñ,
kē nigen meyen. Añqōñ, nēk tig luwutwut e, nēk
etsas nēgēmlaw ne ep hōw Ayō en.

“Oo, nep en megen lap! Net wun aē? Nōmōkhe qōn
a gēn yōnteg e, qe so noqo kuykuy e wun mamat

so qele ave?!”

Tō ba kēy qētqēt lok yow lisiok nonoy tō ba, hōhō lok
me so et tog so “Nahap?”

Tō— ige tō Nōybaybay hō me: siok vōyō ol kal me,
ol kal hay me en: yoge vōyō e kōyō tig tō anen,
yoge lōmlōmgep en, kōyō alveg kal kēy me:
“Amyō vēykal me!”

Van hay me nen: “Qele ave? Kimi tog tō gōskē, kimi
van lō me ave?”

“Ohoo, tateh. Kamyō gōs kē en aa, kamyō ēntēn
nalqōvēm vitwag a kimi moyow veteg tō kē, et
buste vanvan tēy kē lisiok mey a— a kē nētan. Ba
tō kē mepsis a kamyō agōh, napyam.”

“Oo, de?!” Kēy su teñteñ goy bah kōyō van nen en,
nisiok en nihō mōl lok Nōybaybay.

Van hōw, tō nivap lō noyoy. Kēy gam lō me a Lētēlit,
vap lō noyoy, so noqo kuykuy yow Ayō en, mal
mat ēgēn.

Ba tō nakaka nan wa qele gēn: “Nalqōvēm mey a
gēn moyow veteg tō kē a kē nētan a ēgnōn a
noqo mukuy tō kē: ba kē motog tō en, ba kē nēh
leptō. Ba kē mepsis, mepsis napyam. Tō nēte kē
mavan, tō yantētēn en, yoge tañan vēlēs, tō
kōyō mal lōmlōmgep; tō kōyō mal kay mat noqo
en!”

— “De?”

— “Oo!”

Bas nen tō, ige tō Yō en, vēvēh a mey a kēy mōhō
mōlmōl tō en, kēy yem qēt lok lisiok nonoy: tō
kēy hōhō lok me.

Tō kēy gangam lok me Ayō.

Kēy van me, tō kēy van et noqo, nihiy nan, nagyak
nonon, tekelgi; tō kēy dēmtig ēgēn so noqo e, kē
mamat hiywē.

Tō— kaka nan kē nibah hōw nōk, wa tō kēy tog
malaklak begay mahē, ewa tō nōmōmō; tō nibah.

Kaka nan bah hōw gēn.

